

SLOVENSKI NAROD.

Imaja vsak dan zvečer izvzemši nedelje in praznike ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrta leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrta leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrta leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za Nemčijo celo leto 28 K. Za vse druge dežele in Ameriko celo leto 30 K. — Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje od peterstopne peti-vrste po 14 h, če se oznanila tiska enkrat, po 12 h, če se tiska dvakrat in po 10 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Knafovih ulicah št. 5. — Upravnistvu naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

Uredništva telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

Upravnništva telefon št. 85.

Shod ljubljanskih zaupnikov narodne-napredne stranke.

V soboto zvečer je bil v veliki dvorani »Mestnega doma« shod ljubljanskih zaupnikov narodno-napredne stranke, da se določijo kandidatje za deželnozborske volitve v meščanski in splošni kuriji v Ljubljani. Shoda se je deležilo do 200 zaupnikov.

Ker je bil predsednik izvrševalnega odbora župan Ivan Hribar kot državni poslanec zadnjič udeležiti se zborovanja, predsedoval je shodu in ga vodil I. podpredsednik dr. Triller, ki je najprisrčneje pozdravil udeležence in naznanil namen zborovanja.

Odkar smo zadnjič zborovali, je dejal, dogodilo so se v Ljubljani dogodki zgodovinskega pomena. Ti dogodki niso ostali brez posledice in posledica tega je, da se prihodnje deželnozborske volitve na Kranjskem vrše brez zvenketa orožja med glavnima slovenskima strankama. Krava daritev 20. septembra 1908 nas spominja, da imamo v teh težkih časih vsi iskati to, kar nas druži. Med voditelji obeh glavnih slovenskih strank je prišlo do premirja. Naše politično časopisje je opustilo strankarski boj, naša državnozborska kluba nastopita skupaj v »Narodni zvezi« in deželnozborske volitve naj se vrše mirno. Volilna reforma je sestavljena tako, da dobi v splošni kuriji S. L. S. mandate na deželi, narodno-napredna stranka pa v Ljubljani. Pri teh volitvah se nam v Ljubljani ne bo borili proti oficialnim kandidatom S. L. S.

V začetku tega meseca je zboroval v Ljubljani shod zaupnikov narodno-napredne stranke iz cele dežele. Ta shod je soglasno sklenil, da se v Ljubljani postavita za kandidata v meščanski kuriji Ivan Knez, veletržec in občinski svetnik v Ljubljani ter dr. Ivan Oražen, zdravnik, pivovarnar in občinski svetnik v Ljubljani. Za splošno kurijo je bil postavljen za kandidata Luka Jelenc, učitelj in predsednik »Zveze jugoslovanskih učiteljskih društev« v Ljubljani. Zbor zaupnikov je uvaževal, da so predvsem obrtniki in uradni stan, ki je glavni del stran-

ke. Ker je pa število naših poslancev omejeno, ni mogoče imeti za vsak stan posebnega poslanca. O enem pa smejo biti preverjeni volilci: Vsak naš deželnozborski poslanec bo branil z vsemi silami interese naroda in stranke. Da smo postavili za kandidata ljudsko-šolskega učitelja, storili smo iz prepričanja, da v deželi ni stanu, da bi bil tako važen kot učiteljski. Zastopnik učiteljstva v deželnem zboru naj pripomore temu stanu do tiste veljave in gmotnega položaja, ki mu gre.

Pretekli teden je zborovalo skupno kranjsko učiteljsko društvo, ki je sklep svojega zborovanja naznanilo izvrševalnemu odboru narodno-napredne stranke. Ta sklep, oziroma prošnja se glasi, naj se Luka Jelenc kandidira v meščanski kuriji, ker bi v splošni kuriji imel hud boj s socialno demokracijo, ki je v Idriji pripomogla Ganglu do deželnozborskega mandata in ker bi ta prišel vsled Jelenčeve kandidature v splošni kuriji v položaj, da bi izvajal posledice. Izvrševalni odbor narodno-napredne stranke je upoštevač to prošnjo sklenil, da se priporoča ljubljanskim zaupnikom, da se v meščanski kuriji kandidira Knez in Jelenc, v splošni pa dr. Oražen, ki bi kot agilen in popularen mož gotovo prodril tudi v tej kuriji in gotovo proti tej premaknitvi ne bo nič imel.

Ko je govornik prečital pismo župana, ki pozdravlja zborovalce in želi, da se odločijo za kandidature, ki bodo v čast in korist Slovincem in stranki, je otvoril debato o kandidaturah.

Dr. Tavčar je rekel, da je najbolj preporno vprašanje, kdo naj bo kandidat v splošni kuriji. Govornik bi rad vedel, če je učiteljstvo zadovoljno, da Jelenc kandidira v meščanski kuriji.

Učitelj Črnagoj je dejal, da naj da narod-napredna stranka učiteljstvu siguren mandat. Če pride Jelenc v deželni zbor, učiteljstvo ne pričakuje, da bo vse doseglo. Učiteljstvo je storilo veliko za stranko. Jelenc je izjavil, da kandidira le v meščanski in ne v splošni kuriji. Govornik poudarja, da je bil in je prepričan, da Jelenc zmaga tako v meščanski kakor v splošni kuriji, vendar je pa za to, da se kandidira tam, kjer je popolnoma zasigurana njegova izvolitev. Jelenc se naj postavi za kandidata v meščanski kuriji le zato, da se pokaže simpatija narodno-

napredne stranke za učiteljstvo. Gangl se smatra za socialno-demokratskega poslanca, ker je zmagal s pomočjo socialno - demokratične stranke. V sreju je skozinsko socialen demokrat, pri tem pa je še vedno dober narodnjak. Na Ganglovo pozicijo se je treba ozirati pri določitvi Jelenčeve kandidature, zato naj bo Jelenc deželnozborski kandidat v meščanski kuriji.

Nadučitelj Dimnik izjavi, da je ljubljansko učiteljsko društvo, ki je zborovalo 26. t. m., storilo enak sklep kot predsedniki vseh kranjskih krajskih učiteljskih društev teden preje, namreč, da bodi Jelenc kandidat v 4. kuriji.

Po želji Dimnikovi prečita dr. Triller pismo, ki je došlo izvrševalnemu odboru od učiteljstva glede Jelenčeve kandidature.

Dr. Triller pravi nato, da učiteljstvo predebelo podčrtuje tisto pomoč, ki je bil deležen Gangl od strani socialne demokracije. Ta stranka je pred 6. leti pomagala klerikalnemu kandidatu dekanu Arku, da je zmagal zoper naprednega kandidata. Če so socialni demokratje dali glasove Ganglu, storili so to ker so mu jih rajši dali nego klerikalnemu kandidatu in so s tem kompenzirali svojo prejšnjo oddajo glasov. Pri današnjih razmerah je mandat v splošni kuriji v Ljubljani docela zasiguran. Naj se ne krši disciplina v stranki, volilci naj se uklonijo večini, naj se ne kuje kako zahrbtno rovanje.

Nato je naznanil predsednik, da je kandidature za deželni zbor priglasil tudi občinski svetnik Josip Turk. Izvrševalni odbor je z ozirom na razne razloge ni mogel sprejeti, vkljub temu je pa pred shodom g. Turk izjavil govorniku, da vzdržuje kandidature.

Dr. Tavčar je dejal, da je položaj v resnici težaven. Z veliko radostjo je pozdravil kandidature ljudskega učitelja. Če pri shodu zaupnikov iz cele dežele se je naglašalo, da bodi ljudski učitelj kandidat v splošni kuriji. Proti Jelencu gotovo ne nastopamo, toda po zborovanju učiteljstva se je položaj bistveno spremenil. Govori se, da, če kandidiramo Jelenc v splošni kuriji, izstopi vse učiteljstvo iz stranke. Ne mislite, da bi se naša stranka uklonila socialnim demokratom, proti katerim nečejno nastopiti učitelji. Socialno-demokratična stranka pada pri

vsaki priložnosti po nas, potem naj pa ležimo pred Kristanom na trebuhu? (Klici: Nikdar!) Absolutno je izključeno, da bi se večina naših volilcev uklonila socialnim demokratom, posebno ne v časih, ko se je narodni občutek poživil. Pred stranko, ki zasmehuje po svojih voditeljih narodno zavednost, se ne bomo poniževali! Idrijski socialni demokratje nam ne bodo diktirali, koga naj si postavimo za kandidata in kje ga naj postavimo, zato predlagam, da naj se v splošni kuriji postavi za kandidata Luka Jelenc, v 4. pa Ivan Knez in dr. Ivan Oražen.

Nadučitelj Dimnik je dejal, da učiteljstvo ne želi, da bi narodno-napredna stranika padla na tla pred socialno-demokratično, samo iz ljubezni do Gangla želi, da naj se postavi Jelenc kot kandidat v 4. kuriji.

Učitelj Črnagoj je menil, da zmaga v 4. in 5. kuriji vsak, kogar postavi stranka. Učiteljstvo bo delovalo za stranko, ki je vneta za šolo.

Občinski svetnik Turk je dejal, da ima 400 kranjskih učiteljev dosti tri deželnozborske poslance. Na tako dobrem stališču niso obrtniki, ki jih je 18.000. Podpira dr. Tavčarjev predlog.

Učitelj Likar je dejal: Če hočete res imeti Jelenc za poslanca, ga volite! Učiteljstvo je zaslužilo, da dobi v Ljubljani poslanca. Če bi bil Jelenc kandidat v 5. kuriji, izgubimo Gangla, ki bo odložil mandat vsled tega. Socialna demokracija v Idriji pri prihodnjih volitvah lahko zopet voli klerikalno. Naj se kandidira Jelenc v meščanski kuriji.

Občinski svetnik Mayer je menil, da če Gangl odloži mandat, bo izvoljen znova.

Nato se je glasovalo. Za 4. kurijo sta bila z veliko večino proglašena za kandidata Ivan Knez in dr. Ivan Oražen; za peto kurijo pa Luka Jelenc.

Ko je predsednik pozival na disciplino pri volitvah, je bil shod končan v dobri uri.

Parlamentarni položaj.

Dunaj, 29. novembra. Ministrski predsednik baron Bienert je znova pričel pogajanja s parlamentarnimi strankami zaradi parlamentarnega ministristva. Pogajanja se bodo vršila s podvojen naglico,

ker hoče biti baron Bienert še pred prvim branjem s proračunskem vizoriju na čistem, ali je sploh mogoče ustanoviti koalicijsko ministristvo z zanesljivo večino. Več voditeljev parlamentarnih strank je že povabilenih k ministristkemu predsedniku.

Boj za italijansko vseučilišče.

Dunaj, 29. novembra. Ministrski predsednik baron Bienert je rekel nemško - svobodomiselnemu vseučiliškemu odseku, ako se izgredi na dunajskem vseučilišču obnove, se ni mogoče približati ustanovitvi italijanske pravne fakultete. Zadnje čase sploh ni bilo pravega nasprotstva glede te italijanske zahteve, toda to dobro razpoloženje so pokvarili italijanski dijaki.

Italijanski poslanci so bili večeraj pri ministristkemu predsedniku zaradi italijanskega vseučilišča. Baron Bienert je izjavil, da vlada priznava upravičenost te italijanske zahteve. Dasi zadnje dogodke na dunajskem vseučilišču oboja in obžaluje, vendar hoče vlada slej kot prej tej srčni želji italijanskega prebivalstva posvečati svojo popolno pozornost ter bo kmalu izdala vladno predlogo, da se ta stvar reši ustavnim potom in povoljno. Pogoj za to pa je, da se ne ponove več demonstracije italijanskih dijakov. Poslanei so izjavo sporočili italijanskim dijakom s pozivom, naj opuste nadaljne demonstracije. Dijaki so se o tem posvetovali ter nato sporočili rektorjem vseh visokih šol, razen vseučiliščnemu, da demonstracije prekinjejo.

Hrvati v ogrskem državnem zboru.

Budimpešta, 29. novembra. Večeraj se je nadaljevala podrobna razprava o državnem proračunu. Poslanec Supilo je interpeliral zaradi takozvanih hrvaških legij, ki niso ničesar drugega kakor čete za motenje miru. Ministrski predsednik dr. Wekerle je odgovarjal na sledeče interpelacije hrvaških delegatov: poslanca dr. Lukiniča zaradi kršenja nagodbnega zakona povodom predaje ozkotirne železnice Karlovac-Vrginmost; na interpelacijo poslanca dr. Vinkoviča zaradi železnice Ogulin-Gospic; na interpelacijo poslanca dr. Lukiniča zaradi železnice Karlovec - Metlika in

LISTEK.

Na rodnih tleh.

Povest; spisal Fr. Rant.
(Dalje.)

Po večerji se je družba razdelila na več manjših skupin. Starejši moški so sedeč pri vinu postajali vse glasnejši in robatejši. Slišali so se tudi sem in tja prav debeli dovtipi, ki so navzoče dame prepodili v sosedno sobo. Gospa plem. Petteg je sedla za klavir in je igrala ogrske rapsodije. Ta divja muzika je bila najbolj primerna njenemu razpoloženju.

Brnot se je mudil le malo časa v tej sobi. Sedel je nekaj časa poleg Anice in držal med svojima rokama njeno drobno mehko roko — a to ljubimkanje mu je bilo jako neprijetno in zdelo se mu je smešno. Vrh tega mu je bilo jako neljubo, da ga je gospa Petteg od časa do časa čez klavir goreče pogledala. Bal se je, da ga kompromitira s temi pogledi in da utegnejo dati povod kakim sitnim opombam ali še povzročiti kak razpor pred poroko. Zato je pograbil prvo priliko, da je zapustil nevesto in se pridružil polikujočim moškim v obednici. Anica je ostala sama.

Marka je Brnotovo ravnanje nekoliko ujezilo.

»Brezobziren je celo nasproti svoji nevesti na zaročni dan,« je re-

kel sam pri sebi, sloneč pri vratih s prekrižanimi rokami in poslušajoč ogrske rapsodije. »Kaj bo šele, kadar doseže, kar hrepeni, kadar bo Anica njegova žena in kadar bo imel poslanski mandat v rokah. Ta mož pozna le samega sebe, vse mu je samo sredstvo v dosegu osebnih koristi. Za narodno stvar, za občni blagor, za ljudstvo mu ni čisto nič, dasi ima toliko lepih besed na jeziku in dasi obeta vse kar kdo hoče. Ta mož s svojim brutalnim egoizmom se zna res še povzpeti do velike moči in pridobil si bo tudi mnogo premoženja. Anica pa bo reva poleg njegova.«

V obednici je pijača razgrela vse glave. Kričanje je bilo veliko, tako da je odmevalo po vsi hiši. Prvo in zadnjo besedo pa je vedno imel dr. Brnot.

»Kako lepo spravlja vsakega posamezno v svoj žep,« je mislil Marko, ko je nekaj časa poslušal politične prepire v obednici. »Vse jih Brnot nadkriljuje po svoji inteligenci. Če že te ljudi tako užene in premoti, koliko lažje še preproste kmetke ljudi. Z obljubami in banalnimi frazami raznema to politično nevedno in neizsolano maso, ki hrepeni po boljši usodi in rada verjame najglasnejšim. Uboga Anica — ubogo ljudstvo.«

V sobo se je prigugal vpokojeni stotnik. Ves žarel je in prišel le užiti nekoliko svežega zraka, ker so bila v tej sobi okna odprta.

»No, lepa nevesta,« je krohota-joč se ogovoril Anico, »kaj ste vdova,

še predno ste se poročili? Pa, odpustite ženinu, saj vidite, koliko ima opravka. Kandidatje nimajo časa za sladko ljubezensko žvrgolenje.«

Mož si je domišljal, da je napravil izvrstno šalo in je smeje še stopil h gospe Petteg. Anico pa so njegove besede spekle v srce in postala je žalostna.

Stotnik je prosil gospo Petteg, naj razvedri družbo s kako pesmijo, čes, klavir je instrument za trpinčenje živcev in bi se smel porabljeti samo za spreniljevanje petju. Ker se je ravno tedaj dr. Brnot prikazal na vratih, je gospa Petteg takoj ugodila stotnikovi prošnji. Njeni prsti so preleteli klavirjato, med tem je v duhu iskala primerno pesem. Gledala je ostro Brnota v obraz in zapazivši, da se ji porogljivo smeje, jo je obšla jeza. Tedaj ji je na misel prišla pesem o ciganski ljubezni iz opere »Carmen« in zapela jo je glasno, mogočno, s pravo strastjo, da je hipoma vse utihnilo.

»Ljubav živi le med cigani, Sila je nobena ne zatre, Če se me braniš, to me rani, Če ljubiš me, ti čuvaj se!«

V tem petju je bilo toliko iskrenosti in toliko ognja, da je tudi dr. Brnot za trenotek zadržal in prebledel, ko je gospa Petteg obrnila nanj svoje poglede.

»Ti čuvaj se,« je na tihem ponavljal Brnot. »Kanalja mi grozi. Vzeti ji moram še danes pogum, drugače mi res napravi kak škandal.«

Lahko se zibaje je pristopil klavirju in je čestital gospe pl. Petteg na njenem krasnem petju. Z izbranimi, iz časopisov naučenimi frazami je ocenjeval in častil njeno temperamentnost, njen glas in njeno mimiko. Vmes pa je odslovljeni svoji ljubici zašepetal na uho:

»Se en kompromitujoč pogled, le eno neumestno besedo in jaz te osramotim pred celo družbo tako, da boš morala bežati.«

Govoril je naglo, a kruto in brezobzirno. Glas je več zalegel kakor besede, a gospa Petteg se tega sama ni zavedala. Škandal se ni bala ali ustrašila se je Brnota. V prvem hipu je vzplamtela, a njegovi pogledi so jo ukrotili. Kakor solarica pred strogim učiteljem, se je stisnila h klavirju in povsela glavo.

Brnot je videl, da se mu vsaj ta večer gospe Petteg ni več bati, da ima vsaj za ta večer mir pred njo. A ni mu zadostovalo, da jo je ukrotil, hotel jo je tudi raniti, hotel ji je pokazati, da jo je vrgel iz svojega srca in da mu zanjo sploh nič ni. To ga je peljalo k Anici. Sedel je poleg nje, ji položil roko okrog pasa in jo začel poljubljati. Anica bi se bila njegovih poljubov razveselila iz dna duše, če bi bila sama z ženinom v sobi, a to poljubovanje pred vsemi gosti in takorekoč pred očmi gospe Petteg ji ni kar nič ugajalo, nekako sram jo je bilo in poskušala se je ubraniti Brnotu. Tudi se zaradi tega, ker je čutila, da je mnogo pil in pušil. Toda vino je bilo že toliko raz-

vnelo Brnota, da ni več natančno razločeval meje, do katere sme iti in se ni zavedal, da tako nasilno poljubovanje neveste ni umestno. Z lahko to je premagoval Aničin odpor in poljubljaj nevesti usta in oči in lase ter z zadovoljstvom opazoval, kako je gospa Petteg za klavirjem medlela blazne ljubosumnosti in bolesti.

Marko se je obrnil v stran, tako neprijetno mu je bilo gledati ta prizor. Rad bi se bil oddaljil iz sobe, a čim se je obrnil, je naletel na Pavlo. Poznati je bilo, da čuti tudi ona, kako neprijetna je situacija. Tudi se je pred Markom nekoliko sramovala, da je vsa priredba dobila tako »domač« značaj. Notar v obednici se je do dobra opil in je hotel neprenehoma peti. Vsak čas je intoniral kako fantovsko, celo take, ki se pojo samo po krémah, a moral je prenehati, ker so mu prijatelji grozili, da ga ven vržejo. Župan topolski je z izredno vztrajnostjo neprestano napiljal gospe Vrhovčevi, zatrujujoč vedno znova, da je bil pred dvajsetimi leti vanjo zaljubljen. Stotnik pa je z grmečim patosom razkladal, da je bitko pri Jajcih odločil on in nihče drugi in popisoval, kako velika izguba je za armado, da je sovražna krogla prekinila njegovo karijero.

»Ah, gospod Košan,« je rekla Pavla, stoječ pred Markom, »gotovo tudi vi niste mislili, da se zaročni dan moje sestre tako konča. Ne, politika bi nikdar ne vzela.«

(Dalje prihodnjik)

končno na interpelacijo poslanca dr. Šurmina glede volilne svobode na Hrvaškem.

Dogodki na Balkanu.

Spopadi s srbskimi vstaji?

Sarajevo, 29. novembra. Iz Vardišta na bosansko-srbski meji je došla vest o spopadu s srbsko četo in avstrijskimi »štrafjuni«. Več vstajev je bilo ujetih. Vest še ni potrjena.

Srbsko prostovoljeci.

Belgrad, 29. novembra. Ruski general Lipovac je določen za poveljnika srbskih prostovoljcev.

Napetost med Srbi in mohamedani v Sandžaku.

Sarajevo, 29. novembra. V Plevlju so pri volitvi volilnih mož v turški parlament zmagali Srbi. Vsled tega so mohamedani skrajno razkačeni ter se je bati spopadov.

Balkanski odbor pri sultanu.

Carigrad, 29. novembra. Sultan je sprejel večeraj člane balkanskega odbora. Predsednik Buxton je nagovoril sultana sledeče: »Na povabilo mladoturškega odbora smo prišli v Carigrad, da pozdravimo ustavo. Zahvaljujemo se za izkazano nam čast, pozdravljamo s popolnim respectom vladarja svobodnih mohamedanov.« — Sultan je odgovoril: »Uverjen sem, da ostaneta angleška vlada in angleški narod vedno prijatelja turški ustavi.« — Člani balkanskega odbora delujejo z vso vnemo za bolgarsko-turško zblizanje.

Angleži o položaju na Balkanu.

London, 29. novembra. Angleško časopisje smatra še vedno položaj na Balkanu za zelo resen. »Times« pišejo, da je avstro-ogrski minister zunanjih del baron Aehrenthal napram turškemu ministru govoril v tako grozljivem tonu, da skoraj ni misliti na mirno rešitev konflikta. Nadalje piše isti list, da se med Srbijo in Turčijo sklene že prihodnje dni defenzivna pogodba. Črna gora se baje brani pristopiti tej zvezi, a navzile temu bi jo v slučaju vojne Turčija podpirala. Rusija se nikakor ne udeleži balkanske konference, ako se ne postavi na program bosansko vprašanje in kompenzacija za Bosno in Hercegovino.

Nemčija ponuja posredovanje.

Pariz, 29. novembra. Nemški poslanik v Carigradu, baron Marschall, je ponudil sultanu posredovanje Nemčije, da se dožene sporazumljenje med Avstro-Ogrsko in Turčijo. Sultan je opetovano prosil velikega vezirja Kiamil pašo, naj postopa v smislu takega posredovanja, toda Kiamil paša noče ničesar slišati o sporazumljenju brez kompenzacij s strani Avstro-Ogrske.

Bojkot.

Belgrad, 29. novembra. Tukaj se je osnoval odbor, ki naj dožene, katere srbske tvrdke dobivajo avstro-ogrsko blago. Nad temi tvrdkami se proglasi bojkot.

Carigrad, 29. novembra. Bojkot proti avstro-ogrskemu blagu se je zanesel tudi med mohamedane v Perziji in Indiji. Odbor, ki vodi bojkot, daje trgovcem posebne diplome, ki jih morajo nabiti na vidnem kraju ter svari v pozivu občinstvo, naj ne prestopi praga nobene trgovine, ki nima take diplome. Avstro-ogrška trgovina je imela vsled bojkota dosedaj nad 40 milijonov K škode.

Prof. Vambery o položaju na Balkanu.

D naj, 29. novembra. Profesor na budimpeškem vseučilišču Vambery, ki slovi kot prvi evropski strokovnjak o Balkanu ter je bil vsled tega poklican k cesarju in v ministrstvo poročat, je izjavil nekemu dopisniku, da smatra položaj na Balkanu še vedno za zelo resen ter ni izključeno, da pride prej ali slej do spopada s Srbijo. Tudi ni izključeno, da pride avstro-ogrška vojska v Belgrad, kar pa še vedno ne bo pomnilo evropske vojne.

Napetost med Bolgarijo in Turčijo narašča.

Sofija, 29. novembra. Pogajanja s Turčijo so se danes pretergala brez vsakega pozitivnega uspeha. — Bolgarski vlaga je pri prvi ogrski orožarni nujno naročila 28.000 pušk. — Turške vojaške oblasti pošiljajo z veliko naglico topove, puške, šotore in uniforme.

Angleška zahteva.

London, 29. novembra. Angleški oficijozni časopisi pišejo, da je glavna zahteva Anglije, odkodnina Avstro-Ogrske Turčiji za Bosno in Hercegovino. Dokler se to ne zgodi, ni misliti na mirno poravnavo balkanske krize.

Ustava za Kitajsko.

Petrograd, 29. novembra. Besedilo kitajske ustave določa, da je država za večne čase zagotovljena sedanji dinastiji. Noben zakon ni ve-

ljaven, ako ga ni odobril vladar. Parlament se ne sme vmešavati v upravne zadeve. Cesar je vrhovni poveljnik armade. Parlament nima vpliva v vojaških stvareh. Ustava jamči v zakonitih mejah za svobodo besede, tiska, shodov in društev. Parlament ima le posvetovalne pravice, nima pa zakonodajne oblasti ter se sme baviti le z državnimi zadevami. Parlament se razdeli v dve zbornici. Volitve bodo šele leta 1915.

Naša bodočnost.

VII.

Naši državci vobče kakor tudi oskrbnikom javnih interesov se po vsi pravici očita, da gledajo in sodijo vse s stališča trenutne koristi in se malo ozirajo na bodočnost. Ravno tako se očita, da pri zdravstvenih zadevah posvečajo vso skrb sedanjemu rodu in gledajo premalo na bodoči rod.

Dandanes se na primer mnogo piše in govori o zatiranju tuberkuloze. Tudi dela se mnogo. Čast vsem, ki se za stvar zavzemajo. Prizadevanja v tem oziru merijo poglavito na to, da se pomaga obolelim. Koliko asylov je že po svetu! Toda — ali se tudi kaj stori, da bi se tuberkuloza zatrla dejansko, to je, preprečilo, da je ljudje ne bi dobili?

Higijenične naprave gotovo mnogo tudi v tem oziru koristijo in ovirajo ter zadržujejo razvoj tuberkuloze, a to naspel le malo izda.

Prof. dr. Hirsch, ki je mnogo storil, da se je v Lipskem v zelo veliki meri omejila tuberkuloza, pravi, da je tuberkuloza v bistvu stanovanjska bolezen. Nezdružena stanovanja, v starih hišah, slabo zidanih in polnih baktilov, so glavni vzrok, da se tako razširja tuberkuloza. Tu je torej začetki z delom. V Lipskem je občina to začela s tem, da je polagoma pokupila stare, slabe hiše in poskrbela, da so nastala zdrava stanovanja. Kaj bi se na ta način doseglo lahko na primer v Trstu, ni treba praviti, kdor pozna bakcino gnezdo — tržaško staro mesto.

Tu v Ljubljani je dosti takih stanovanj, kjer ljudje le vsled nekekega čudeža ostanejo zdravi. In ravno v teh stanovanjih prebivajo navadno ljudje, ki imajo mnogo otrok in premalo sredstev za zadostno hrano. Hišni posestniki se branijo rodbin z mnogimi otroki kolikor le morejo in te rodbine so prisiljene stanovati z otroci, torej z bodočo generacijo v hišah, kjer je prej ali slej tuberkuloza gotova smrt.

Občina, ki se zaveda svojih dolžnosti, mora predvsem gledati, da odstrani hiše, kjer stanovanja niso zdrava. Ljubljanska občina je v tem oziru jako mnogo storila v času po potresu. Dala je podreti mnogo hiš, ki bi se dale še kako popraviti, ki pa niso bile zdrave za prebivanje. To je zasluga, ki se ne sme podcenjevati. Toda na mestu teh hiš so vzrasle nove hiše, ki so pa urejene samo za ljudi, ki lahko kaj več plačajo za stanovanje, kakor navaden človek. Cenenih stanovanj za večje rodovine pa primanjkuje. Koliko se je ljudi vsled tega izselilo iz mesta v Šiško in na Vič. Bodi pri ti priliki omenjeno, da je Rožna dolina velikanska nevarnost za zdravje Ljubljane. V Rožni dolini so tla taka, da se v njih izgubi vse polno fekalij. Naj nastane v Rožni dolini legar — kaka nesreča bi lahko zadela vso Ljubljano.

Občina ljubljanska se je začela zanimati za delavska stanovanja. Pozdravljamo dotični sklep z veseljem in želimo, da bi občina kar največ mogoče storila, da se zgradi takih hiš. Najprej je treba preskrbeti zadostna stanovanja za rodbine z mnogimi otroci. Kdor ima mnogo otrok, mora imeti povsod prednost, ker so njegovi otroci vsak posamezen en del slovenske bodočnosti. Veliki madžarski rodoljub grof Szecheny je pred davnimi leti rekel: Nas Madžarov je tako malo, da bi morali biti pomiloščeni celo morilci svojih staršev. To velja tudi za nas, kajti tudi pri nas je vsako posamično človeško bitje velikega pomena za skupnost, posebno pa še vsak otrok.

Občina ljubljanska bi morala začeti sistematično nakupovati in demolirati nezdrave hiše in obenem skrbeti za udobna, prostorna in zdrava stanovanja rodbinam.

Druga velika bolezen, ki ubija slovenski narod, je alkoholizem. O pijančevanju med Slovenci se je že mnogo pisalo, a še vedno premalo. Pijančevanje se razširja. Kriva je tega pač tudi država, morda več kakor vsi drugi faktorji. Boj alkoholizmu spada danes med največje naloge vse javne uprave in zlasti tudi občin. Posebno pri nas je potrebno, da se že enkrat kaj energičnega stori, zakaj zavedati se moramo, da je treznost ena najvažnejših vrlin vsakega naroda. V tekmovalju narodov bo končno vendar zmagal najtreznejši.

Demonstracije pred sodiščem.

Kdo je pravzaprav obtoženec?

Velezanimiva razprava se je vršila v soboto popoldne pred ljubljanskim deželnim sodiščem, velezanimiva ne že ravno toliko radi osebe ali stanu obtoženca, kajti v septemberskih dneh je bila vsa slovenska Ljubljana v splošni nevarnosti, da pride v neljubo dotiko s slavnim c. kr. državnim pravdnikom, pač pa je bila ta razprava velezanimiva v prvi vrsti zato, ker je posvetila s tako silno svetlobo v temo, katero se je z gotove strani hotelo zaviti dogodek septemberskih dni, da je in bo strahovito zaskelilo v očeh marsikoga, ki se je, zakril v tej oficijalni temi, veselil svojih oficijalnih junaštev, doprinešenih nad »zločinskimi in tolovajskimi slovenskimi revolucijonarci in velezdajicami«.

Da, da, haben sua fata tudi ovadbe in izpovedbe c. kr. orožnikov, in sobotna razsodba je vendar enkrat popolnoma razbila dogmo c. kr. državnega pravdnika o nezmožljivosti c. kr. orožništva, priznavši tudi drugim, neuniformiranim, nevrednim državljanom enakovrednost v svetlišču Pravice. In dasi je položil zastopnik c. kr. državnega pravdnika poleg navadnih uteži na tehtnico tudi še vso silo svojega ogorčenja nad nezasišano tako koncepcijo in še navrgel celo, to pa seveda dvo-režni, meč zafkacije in žalitve, je vendar bila njegova skledica spoznana za prelahko in je zletela visoko kvišku, dočim je obtoženčeva potegnila globoko dol, do — oprostite v. Facta est justitia, non perit mundus!

Senat: predsednik dvorni svetnik P a j k; votana nadsvetnika P o l e c, A n d o l š e k, dež. sod. svetnik H a u f f e n; zapisnik Ernest C h a m; javni obtožitelj dr. N e u p e r g e r; zagovornik dr. F u r l a n.

Obtoženec: dr. Vladislav P e g a n, odvetnik v Ljubljani.

Obtoženec se je pritožil proti uvedbi preiskave, oz. proti obtožbi, ali graško nadsodišče ni ugodilo njegovi pritožbi, nakar se je vršila glavna razprava v soboto popoldne. Občinstva se je nabralo v sodni dvorani, da se jedva moglo gibati; posebno je bilo množestveno zastopano ljubljansko slovensko odvetništvo, med njim predsednik društva slovenskih odvetnikov dr. Triller, potem dr. Tavčar, dr. Papež in dr. Navzočih je bilo tudi lepo število narodnih dam.

Predsednik otvori razpravo ter prečita sledečo obtožbo:

C. kr. državno pravdnstvo vlagajo pri c. kr. deželnem kakor sodečem sodišču v Ljubljani, ki je za presojo te kazenske stvari pristojno, proti:

Dr. Vladislavu P e g a n u, rojenemu 24. majnika 1878 v Vipavi in tja pristojnemu, kat. vere, oženjenemu, odvetniškemu kandidatu v Ljubljani, še neknazovanemu, obtožbo:

Dr. Vladimir P e g a n na večer 20. septembra 1908 v Ljubljani pri rabuki nastali na Marijinem trgu orožnika Janeza Šifrerja, ko je ta velel množici, naj se razide, ni ubogal in se z orožnikom jel besedovati; zakril je s tem pregrešek rabuke po § 283. k. z. in naj se kaznuje po § 284. k. z.

Razlogi: Orožnik Šifrer je dobil zvečer 9. septembra 1908 nalog, da s patroljo štirih vojakov razkropi množico, ki se je nabrala na Marijinem trgu blizu Sv. Petra ceste.

Orožnik je opazil pri tej množici tudi obdolženca, tedaj mu še ne poznane. Velel je množici, naj se umakne. Res se je to tudi zgodilo, le dr. Pegan ni hotel pozivu ubogati, temveč rekel opetovano orožniku Šifrerju, naj veli nekemu vojaku, da neha mahati s kopitom. Opetovano je opozarjal orožnik dr. Pegan, naj gre naprej, pa ker obtoženec tega ni hotel storiti, temveč le še v enomer govoril o omenjenem vojaku, primoran je bil orožnik ga aretirati. Tako verodostojno opisujeta celi dogodek orožnika Šifrer in Spitzer, dočim trdi obdolženec, da se med množico sploh nikdar ni nahajal in da poziva orožnikovega, naj se umakne, sploh ni slišal. Poslednje je pač izključeno in je obtožba utemeljena.

V Ljubljani, 28. okt. 1908.

Vodja urada: dr. K r e m ž a r.

(§. 283. Kdor pri rabuki, ki je nastala tudi iz kakega drugega vzroka, in ne iz tistega, zavoljo katerega skupljanje ljudi hudodelstvo postaja, uradnika ali straže ne uboga, je tudi kriv pregreška rabuke, in se kaznuje z zaporom od enega tedna do enega meseca.

§ 284. Če bi se kdo pri takim upiranju bil z uradnikom ali stražo prepirati ali besedovati jel, je kaznen hud zapor na en mesec, ki naj se po okoliščinah poostri).

Predsednik: Ali se čutite krivega?

Obtoženec: Ne! Dotični večer sem spremljal nekoga prijatelja na

kolodvor in sem vračajoč se prišel s svojim bratom v mesto. Brat se mi je izgubil. Pred vojaškim oskrbovališčem sem se sešel z vladnim policijskim svetnikom Wratschkom, s katerim sem govoril kake pol ali tri četrt ure. Nato je prišla moja mati in mi povedala, da išče mojega brata, ker se boji, da ne bi se mu kaj zgodilo. Šla sva nato proti domu. Na Marijinem trgu se je nama pridružil mesarski mojster Pust, s katerim smo šli skupaj proti voglu Mayerjeve hiše, kjer smo se ustavili in menili nekaj časa. Rekel sem tedaj Pustu, da bi šel najraje domov, ali mati je hotela, da naj ne grem prej, dokler ne najdeva brata. V tem pride po Sv. Petra cesti stražnik Bergant s patroljo. Na vsaki strani stražnika je bil po en orožnik, zadaj pa naprej dva vojaka in potem še eden. Tedaj sel videl, da je vojak te patrolje prijel puško za cev in zamahnil nazaj z vso silo. Videl sem zadaj za vojakom nekega, kakih 8 let starega fantiča, katerega bi bil vojak gotovo zadel in mu s puškinim kopitom razbil glavo, da fantič ni še pravočasno odskočil. Zadaj pa sta prihajala še neki gospod in neka dama, ki je peljala otroški voziček. Mati me je vsled tega opozorila, da naj pokličem stražnika, da ne bi se zgodila kaka nesreča. Patrolja se je med tem razkropila, videl sem pa stražnika Brganta iti proti franciškanski cerkvi, in jaz sem šel instinktivno za njim, mati pa z menoj. Videl sem tu Brganta iti v smeri proti »Unionu« in sem ga poklical. Ko je prišel k meni, sem mu rekel: »Slišite vi, g. stražnik, tu je neki vojak vaše patrolje zamahnil s puškinim kopitom in skoraj zadel nekega fantiča! To more provzročiti slabo kri; skrbite, da se ne zgodi kaka nesreča!« Brgant mi je odgovoril: »Jaz nisem nič videl, ne morem nič zato!« Nato se je oglasila tudi mati, nakar je rekel Brgant: »Dobro, bom vojaku že povedal!« Brgant se okrene, v tem pa pristopi k meni orožnik, me prime za roko, in osorno zakliče: »Kaj imate tu za govorit?« Jaz mu odgovorim: »Sem že povedal stražniku!«, nakar zakliče orožnik: »A tako! Potem pa z menoj, v imenu postave!« Brgant mu reče: »To je g. dr. Pegan!«, a orožnik osorno odgovori: »S tem bom že jaz opravil!« in me odpelje.

Peljal me je po Prešernovih ulicah, mimo vojaškega oskrbovališča, kjer sem videl veliko ljudi, med njimi več stražnikov in uradnikov. Zašel sem klicati policijskega svetnika Wratschka in Lauterja ter vladnega tajnika dr. Mathiasa. Prosil sem orožnika, naj me pelje k njim, a odgovoril mi je: »Danes vam noben gospod ne pomaga!« Držal me je za roko trdo in me spustil pred dr. Tekavčičevo pisarno, ko sem mu rekel glede na ljudi, ki so se začeli zbirati okrog naju in me pozdravljali: »Ljudje me poznajo, lahko se kaj zgodi.« Ko sva prišla pred justično palačo, je gledal vratar skozi okno in orožnik je zavpil nad njim: »Odpri!« Ko vratarjeva gospa ni mogla hitro odpreti, je kričal na njo, zakaj ne odpre. Potem je kričal zopet zaradi luči. Na hodniku sem mu rekel, da se je morda vendarle prenahil, ko vendar nisem nič storil, je dvignil roko in mi rekel: »Jaz vam bom že pokazal!« Bilo je to pred sobo sod. tajnika Buloveca. Ko smo bili v onem predelu, ki loči sodišče od zaporov, je prišel magistratni konceptist Jančigaj, katerega je poslal policijski svetnik Lauter vprašat, zakaj sem bil aretirani. Jančigaj je vprašal orožnika, zakaj sem bil aretirani, orožnik pa je stal in gledal, a ni dal nobenega odgovora, končno pa mu je le odgovoril: »Ubogal me ni!« V sprejemalnico je potem prišel dr. Ažman, kateremu sem povedal, da imam doma soprogo nosečo in se bojim, da ne bi se ji zgodila kaka nesreča, in sem ga prosil, da poišče koga, ki bi me zasljal. Dr. Ažman je šel nato po sod. tajnika Buloveca, da me zasljaši.

Predsednik: Ali ste slišali, da je orožnik ukazal ljudem, da naj se razidejo?

Obtoženec: Ne! Bil nisem v množici, temveč sem se je izogibal. Bil sem prej pri svetniku Wratschku, potem z materjo. Na svojo čast izjavim, da smo stali ob voglu Bahovčeve trgovine sami, kakih 20 korakov od množice, ki je bila pri Prešernovem spomeniku.

Predsednik: Ali ni patrolja pregnala nekaj ljudi?

Obtoženec: Da, ali ne na onem voglu.

Nadsvetnik Polec: Ali ste bili potem na stopnjicah?

Obtoženec: Ne! V onem trivogelniku pri stopnjicah sami. Ko je mati rekla orožniku, da nisem nič storil, sem ji rekel: »Mama, tiho bodi, pojdi domov in doma potolaži ženo. Nekaj ljudi je prišlo potem bližje, ko so nas videli tamkaj.

Predsednik: Odkod je prišel orožnik?

Obtoženec: Od Prešernovih ulic.

Nadv. Polec: Ali orožnik ni nič rekel, da morate iti narazen?

Obtoženec: Ne!

Nadv. Andolšek: Ali ste orožnika videli prihajati?

Obtoženec: Bilo je to vse obenem. Komaj je stražnik izgovoril, je že pristopil orožnik.

Nadv. Polec: Videli ste ga šele potem, ko je rekel: Kaj imate tu opraviti.

Dr. Neuperger: Vi ste v preiskavi povedali malo drugače!

Obtoženec: Da, ali tedaj sem bil tako perpleksen, da ne morem prevzeti odgovornosti za tedanjo izpovedbo.

Predsednik prečita nato obtoženčevu izpovedbo z dne 20. septembra, katere se pa bistveno strinja z današnjim zagovorom. V prvi izpovedbi je obtoženec izpovedal, da je prišla Brgantova patrolja od »Uniona«.

Dr. Neuperger: Torej ne od »Uniona«?

(Konec prihodnjic.)

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 30. novembra.

— Višek nemške predrznosti.

»Deutscher Schulverein« berači podpore celo pri slovenskih občinah. Razne slovenske občine na Kranjskem in Štajerskem so dobile te dni beraška pisma tega pomembnega društva, v katerem se jih mило prosí »in der Stunde der Bedrängnis«, naj mu prisrkočijo na pomoč. Ta pisma so dokaz, da mora šulferajna zelo zelo prestiti, ali pa se hoče s temi pismi slovenske občine briskirati. Eno tako pismo je dobila tudi občina v Sp. Šiški. Naslovljeno je bilo takole: »Geherte Gemeinde Vertretung Schönau-Schisska, Bz. Laibach«. V tem pismu se pravi med drugim: »Das österreichische Deutschtum ficht einen Kampf ohne Ende gegen seine Feinde im Norden und im Süden. Die Tschechen und Slowenen, die Italiener und Polen sind unablässig in der Zerbröckelung der Sprachgrenzen, in der Zersetzung selbst geschlossenen deutschen Sprachgebietes. Der Deutsche Schulverein war es in erster Linie, der sich seit nahezu drei Jahrzehnten überall, wo es nottat, in die Bresche stellt und der altererben deutschen Heimat erfolgreichen Schutz gebracht hat. Er steht auch heute in der ersten Reihe, da heftiger denn je die durch ein schwaches Regierungssystem und die allslawische Verbrüderung übermütig gewordenen Gegner gegen die in zäher Schutzarbeit errichteten Dämme neuerlich Sturm laufen. Ihre Wut gilt in erster Linie immer Schöpfungen des Deutschen Schulvereines, ein Beweis, wie wirksam diese ihren Zweck erfüllen. In Laibach und Unterschick waren seine Unterrichtsanstalten das besondere Ziel des Steinhagels! Aber auch die Schulen in Lichtenwald in Untersteiermark u. in Pawlow in Mähren waren in der letzten Zeit Gegenstand der Aufmerksamkeit der slawischen Horden. In Turnau unterfing sich gar ein tschechischer Gemeindevorsteher, eigenmächtig ein Klassenzimmer unserer Schule zu sperren. Gross sind die Auslagen, die uns die Abwehr dieser Uebergriffe verursacht. Und wenn auch dass deutsche Volk Oesterreich in den letzten Jahren mit mehr Verständnis als früher Mittel zur Durchführung unserer Arbeiten gewährt, es ist zu wenig, viel zu wenig, sollen wir gleichen Schritt in der Steigerung unserer Einnahmen mit dem Wachsen der slawischen Eroberungslust halten.« Slovenske občine, ki so dobile taka pisma nemškega šulferajna, naj odgovore nanje s tem, da žrtvujejo čim največji prispevek za našo šolsko družbo.

— Ljubljanski občinski svet ima jutri, v torek, dne 1. decembra 1908 ob petih zvečer v mestni dvorani redno sejo. Dnevni red ima edino točko: Poročilo personalnega in pravnega odseka o prošnjah za podelitev cesarja Franca Jožefa I jubitejnih ustanov za obubožene obrtnike. Poročevalec dr. Majaron. — V sredo dne 2. decembra ob 12 uri popoldne pa ima občinski svet slavnostno sejo v proslavo cesarjeve šestdesetletnice z dnevni redom: Naznanila predsedstva.

— Vojaška godba peška št. 27 napravi jutri zvečer mirozov po mestu. Opozorili smo že enkrat občinstvo, naj se nikar ne da zapeljati v kake demonstracije proti tej godbi. Nemškutarji in njih pokrovitelji bi radi imeli demonstracije ta dan, da bi mogli Ljubljano in Slovence zopet grditi in obrekovati. Naj bo vsak opozorjen, da ga šaka ostra kazen, kdor bi kaj demonstriral. Žrtev je pač

(Dalje v prilogi.)

že dovolj. Najbolje bo, če ignorira občinstvo godbo popolnoma. Naj se nič zanj ne zveni, vsakdo naj agitira, da ne pojde nihče z godbo, da bodo ulice popolnoma prazne, koder bo hodila godba. Tako se zagotovi mir in to je naposled tudi nekaka demonstracija zoper godbo.

— **Zur Aufklärung** Pod tem naslovom je „Kranjska hranilnica“ v uradnem listu objavila v soboto dolgočasno vzhodovanje, v katerem se zrcali strah, ki ga ima ta zavod pred zavednim občinstvom. „Kranjska hranilnica“ poje sama sebi slavo in se hvali na vse pretege. Ker nam vse konfiscirajo, ne moremo te peremijade po zasluženi pojavnosti, vprašamo pa „Kranjsko hranilnico“, kako jamstvo ima za vloge 56 milijonov? Razen rezervnega fonda nima prav nobenega jamstva. To govori dovolj.

— **Nemška propaganda „Kranjske hranilnice“ na tržaškem ozemlju.** Tržaška „Edinost“ poroča: Pred nami leži zemljeknji izvelek tab št. 320, 322, in 323 d. o. Skedenj; to je prostor, kjer je sezidana „šulvereinska“ šola v Skednju. Kdo je pripomnil do sezidanja te šole, je razvidno iz zgoraj omenjenega izvlečka. Vse tri tab. št. obsejajo 624 sež, kateri prostor bi imel vrednost 10 000 K: na tem zemljišču sezidana šola je danes vredna 25 000 K. Na to premoženje je vključena „Kranjska hranilnica“ na prvem mestu — 20 000 K, potem „Deutscher Schulverein in Wien“ s 5000 K, na 3. mestu zopet „Kranjska hranilnica“ s 15 000 K! Ker je „Kr. hr.“ odpovedala na Kranjskem večim slovenskim strankam in občinam posojila, morala bi prej po pravih odpovedati ti dve posojili, ker so zunaj Kranjske! Ali vemo, da ni storila tega ker nje naloga je: pospeševanje nemštva s slovenskim denarjem in vseh koncih in krajih! V slučaju, da bi bilo to premoženje v slovenskih rokah, ter da bi naprosili „Kranjsko hr.“ za tako posojilo, smogot i, da nam ne bi po pravih dovolila niti polovice posojenega zneska!

— **Shod socialnih demokratov** je bil večerj dopoldne v veliki dvorani Mestnega doma. Udeležilo se ga je do 500 oseb. Predsedoval je shodu Anton Kristan, poročal je pa Etbin Kristan o razmerah na Hrvaškem in ondnotnem boju za splošno volilno pravico Kristan je govoril o razmerah na Hrvaškem pod H-dervary em, Pejačevićem, Račkocem in sedanjim barom Rauchom, pod katerim pod egdo „ustavnosti“ ni niti senice kake vstavnosti. Da se reši Hrvaška teh razmer, je treba upeljave splošne volilne pravice, kateremu boju na čelu stoji hrvaška socialna demokratična stranka s katero se čuti slovenska socialna demokracija solidarno. Končno je bila sprejeta resolucija v tem oziru ter se z njo izreka pomoč hrvaškim soc. demokratom, da pridejo do pravice in svobode. — S priveditvijo večerj šnjega shoda si je hotel Kristan napraviti nekoliko reklame in se narediti popularnega. V resnici je pa Kristan hud na Rauchov sistem šele zdaj, odkar je bil zaprt na Reki, kar je, to priznavamo, bila res ostuda krivica. Da je večerj Kristan izusil marsikatero neresnično glede razmer na Slovenskem, se nič ne čudimo, odločno pa moramo zavrniti njegovo trditve, da bi se bila narodno - napredna stranka prodala klerikalni in izdala svoje prepričanje. Kristan je trdil, da so soc. demokratje, to je vodje socialne demokratične stranke najboljše narodnjaki ter dejal: Narodnjaki so pri nas le tisti, ki znajo gobec odpirati v svoj prid! Pa ne da bi bili soc. demokratični voditelji taki narodnjaki?!

— **Okrajni glavar in učiteljstvo.** Piše se nam iz brežiškega okraja na Spodnjem Štajerskem: Naš okrajni glavar, grof Walter Attems, je v nemškem dopisu učiteljstvu resno odsvetoval udeležiti se protestnega shoda, ki so ga brežiški Slovenci nameravali sklicati radi septembarskih izredov, češ, da bi se s tem kalilo patriotski čut, zlasti sedaj, ker smo v jubilejskem letu.

— **Veliki javni shod tržaških Slovencev.** Minule nedelje predpoldne se je vršil v veliki dvorani „Narodnega doma“ v Trstu velik shod političnega društva „Edinost“ in sicer o temi: „Tržaški Slovenci in socialna demokracija“. — Ljudstva je prišlo toliko, da ni bilo vse prostora v dvorani in širnih galerijah, temveč moralo stati v predvorani in na stopnicah. Shod je otvoril podpredsednik političnega društva dr Slavik, rekši, da s radostnim srcem odvarja shod in pozdravlja navzoče, videč, v kako mnogobrojnem številu so se bres vsake agitacije odzvali in zbrali svedeni tržaški Slovenci. Omenil je shod jugoslov. socialne demokracije

prejšnje nedelje, kjer se je v skoraj prazni dvorani neznanako zabavljalo proti narodnjakom, češ: vse nesreče tržaškega del. so krivi edino le naprednjaki, kateri da za ljudstvo niso ničesar storili, temveč je njih delo le šindlarija! (Klici ogorčenja: Kaj je pa breznačajni sodrug Tuma?) Dr. Slavik je dal na to besedo poslanou dr Rybářu, ki je — frenetično pozdravljen — kaj ostro zavračal surove napade socialnih demokratov, posebno si je še privoščil novodobnega sodruga dr. Tume. Rybář je še enkrat ponovil, kar je rekel že na shodu dne 25. oktobra, da morajo tržaški Slovenci povsod samostojno nastopiti, ker le na ta način bodo prišli do upoštevanja in do svojih pravic. Nikakor ne smejo komu na ljubo zlesti pod kak tuj kloboč Papež in glavar tržaške socialdemokratične stranke poslanec Pittoni je na ponedeljkovem shodu javno in jasno povedal, da je socialdemokratična stranka v Trstu popolnoma bankerotna in na koseh, da se v njej nič več ne dela, temveč že več mesecev gotovi elementi vodijo egoističen boj, da so v stranki ljudje, ki samo razdirajo, sploh, da so razmere take, da se ne more več dalje, temveč, da vodstvo odlaga svoje časti in on in Oliva dajata tudi državnozbornske mandate na razpolago stranki — poleg teh neopredeljenih faktov, kričijo jugoslovanski soc. demokrati, da morajo tržaški Slovenci v socialdemokracijo, ker le tam da je njih napredek in obstoj. Govornik je ogorčen zavračal neopravičena očitjanja in napade sodruga dr. Tume, ki je imenoval delo tržaških voditeljev šindlarijo. Pozval je sodruga Tuma naj javno pove, v čem obstoji ta „šindlarija“, ker drugače si mora misliti, da je ta šindlarija kje drugje. — Rybář je rekel nadalje, da je doktor Tuma za vsako stranko nesreča in strankina poguba, ker povsod prične proti svoji stranki ruvati in delati. In ni dolgo ta čas, ko bo „novi sodrug“ prišel ruvati in delati proti socialdemokratični stranki. Dr. Rybář je rekel, da se tržaški prvaki niti najmanje ne bojijo zapričeti z g. dr. Tumom boi „z uma svetlim mečem“, ali seveda ne po žaljivem socialdemokratičnem receptu. Karakteristično je — pravi dr. Rybář — da je novi sodrug dr. Tuma ostal še vedno stari aristokrat, ker namreč pozivlje na dvojni „z uma svetlim mečem“ le tržaške doktorje, a uboge trpine žurnaliste imenuje „plačane mazače“. To psovko na slovenske žurnaliste zavrača kot nedostojno izobraženega človeka, posebno pa še „sodruga“. No, sodruga dr. Tuma nikakor ne zavidamo v družbi onih, ki nam pravijo, da smo sami psi, ker se je on sam pohvalil, da se tam „imenitno“ počuti; samo priporočali bi mu manj surovosti v napadanju, ker drugače bomo tudi mi jasneje govorili, ker tudi mi dr. Tumo prav dobro poznamo. Govornik je pozval tržaške Slovence na skupno delo vseh slojev, ogibati se razrednega boja, ker ta še danes za naš mali narod ni na mestu. V skupnem delu za narodno stvar se bomo razvijali, v neslogi in prepiru pa nazadovali. Dr. Rybářevemu govoru je sledilo dolgotrajno ploskanje in živic-klici. Nato je predsednik „Narodne delavske organizacije“ dr. Josip Mandić slikal italijansko socialno demokracijo, kako ona vedno skupno nastopa za italijanske postulate z italijansko liberalno in nacionalno stranko tako, da danes sploh ni več razlike med italijanskim socialdemokratom in nacionalcem. Govornik je rekel, da se bo vprašanje italijanskega vsuđilišča rešilo mesto na Dunaju — v Rimu. Tudi dr. Mandić je pozival tržaške Slovence na skupne nastope v narodnem vprašanju. Dr. Slavik je omenil združenje obeh jugoslovanskih klubov v parlamentu, predlagal, da se izreče poslancem na tem rodoljubnem činu zahvalo in priznanje, kar je bilo z burnim ploskanjem in živic-klici sprejeto. Nato je bil shod zaključen. — Zborovalci so napolnili trg pred „Narodnim domom“ zapevši „Hej Slovani“ in „Lepa naša domovina“, nakar so se mirno razšli.

— **Prva seja penzijskega zavoda za zasebne uradnike.** V soboto zvečer se je vršila načelničvena seja tega zavoda. Slovenska člana dr. Rybář in Škrbinec sta podala izjavo, da si zavarujeta pravico govoriti v slovenskem jeziku, da pa si bosta v olajšanju razpravljanja posluževala tudi jezikov, razumljivih ostalim članom. Za podnačelnika je bil izvoljen Leopold Brunner, odeski pa so sestavljeni tako, da so bili izvoljeni tudi slovenski zastopniki dr. Krek, Škrbinec in Vidovič. Glede imenovanja uradnikov je predlagal dr. Rybář, da se razpiše na tečaj. Predsednik je pa opozarjal, da je z ozirom na kratek rok do začetka poslovanja potrebno, da se vsaj trije uradniki takoj začasno imenujejo, na kar je večina odločila v smislu predloga predsedniškega, da se imenovanje teh treh začasno nastavljenih uradnikov prepusti upravnemu od-

seku. Temu predlogu sta se upirala dr. Rybář in Škrbinec, zahtevajoč, naj imenovanje izvrši odbor. Obveljal je predsednikov predlog s 4 proti 3 glasovom. Na predlog Škrbinčev se je sklenilo, da mora vsaj eden teh treh uradnikov znati slovenski in vsaj eden hrvaški.

— **Demonstracije za italijanske vsuđilišče v Trstu.** V nedeljo je bil v gledališču „Politeama Rossetti“ velik shod, katerega so se udeležili socialdemokrati, liberali in republikanci, zahtevajoč italijansko univerzo v Trstu. Po shodu so šli z rdečimi zastavami po mestu, kričaje rane „evviva“ in „abbasso“. Na demonstrante, katerih je bilo kakih 10 000, so metali skoz okno cvetlice in jim mahali s roboi. Ko so se demonstrantje spopadli s policijo, je bilo 14 oseb aretiranih, privatni uradnik Evgen Čok je bil pa s sabljoranj. Tudi pred „Narodnim domom“ bi bilo kmalu prišlo do boja, ker so demonstrantje tudi proti temu posloju demonstrirati za italijansko univerzo! V sprevedu je bilo mnogo udeležencev z italijanskimi trobojnimi trakovami, italijanskimi zastavicami in kravtami v italijanskih barvah. Demonstrantje so šli po korzu na veliki trg, pred namestništvo do morja, kjer so se razšli, prepevaje razne revoluciojnarne in irendentične pesmi.

— **Iz poštne službe.** Imenovani so: za višje poštne oficijale poštni oficijali Josip Gruden v Ljubljani, Benedikt Šavli v Gorici, Franco Galant v Trstu, Ahilej Pelikan v Gorici, Hipolit Ballisch, Gabrijel Lindtner, Franco Kalister in Alojij Furlani v Trstu ter Franco Favretto v Pulju; za poštne oficijale poštne asistentje Adalbert Lažansky v Ljubljani, Rajko Stegner v Opatiji, Artur Bellotti, Michael Moravec in Herman Gaeta v Trstu, Karel Radizza in Josip Castellitz v Gorici, Artur Fittke, Ivan Golob, Hugon Rossi, Juri Rimondo, Silvij Leban, Karel Ban in Karel Klvana v Trstu, Josip Podboj in Makso Velepič v Ljubljani.

— **Iz davčne službe.** Davčna upravitelja Gabrijel Reven in Albin pl. Födransperg sta imenovana za višja davčna upravitelja za okrožje finančne direkcije v Ljubljani.

— **Iz policijske službe na Primorskem.** Polhojski kancelist Franco Logar v Trstu je imenovan za prov. policijskega oficijala, za policijske kanceliste pa podarmilar vojne mornarice Ludislav Drvar, računski podčastnik 97. pešpolka Anton Kužera in stražnik I. razreda Franc Žnidaršič. Drvar in Kužera sta dodeljena okr. glavarstvu v Pulju, Žnidaršič pa policijskemu ravnateljstvu v Trstu.

— **Iz pisarne slovenskega gledališča.** Jutri, v torek, dne 1. decembra je dobrodelna operna predstava in sicer se aprizori za par abonente drugič Iv pl. Zajca narodna hrvaška opera „Zrinjski“. Predstava se vrši na korist slovenskim zanemarjenim otrokom ter družbe sv. Cirila in Metoda. Opera se aprizori zopet v kostumih Hrvat. zemalj. kazališta. — V četrtak, dne 3. dec. se igra prvič Holgerja Draachmanna poetična drama „Enkrat je bil...“, ki je dosegla tudi v Narodnem divadlu v Pragi neobičajen uspeh. — V soboto, na Miklavžev večer se zaradi koncertov v Narodnem domu in v hotelu „Union“ ne igra. — Prihodnja opera bo Bizetova „Carmen“, dramsko osobje pa pripravlja Goethejevega „Fausta“ v A. Funtkovem prevodu.

— **Slovenske gledališče.** Večerj sta bili dve predstavi, obe razprodani. Zvečer so igrali „Vražjo misel“, zvečer pa peli opero „Samson in Dalila“.

— **Za stradajoče visokotolce na Dunaju** je nabral na sobotnem shodu ljubljanskih zaupnikov narodno-napredne stranke obč. svetnik gospod Fran Bergant 65 K. Pri za upnikih, ki se niso udeležili shoda, je pa nabral 3 K 60 v isti namen.

— **Društvo za otroško varstvo in mladinsko skrb v Ljubljani** je hran. in pos. konsorjij I spl. uradniškega društva v Ljubljani v spomin cesarjevega jubileja naklonil 50 K.

— **Slavnostna razsvetljava.** V Gradcu, Mariboru, Celovcu in večini mest se je sklenilo opustiti razsvetljava, troške pa obrniti v blage namene. Cesar sam je saželet, ker ne mara hrupov na zunanosti. V sredo bi se tudi v našem mestu izkadiilo mnogo v prazen nič. Imamo pa toliko dobrodelnih naprav, ki kličejo na pomoč. „Družba sv. Cirila in Metoda“, „Društvo za varstvo otrok“, „Radogoj“, črtve s dne 20. septembra itd., vsi potrebujejo darov. Mnogo najuglednejši meščanom se je odločilo, da mesto razsvetljava raje daruje v dobre namene. Darove sprejema naša uprava, ki bo imena darovalcev takoj objavila.

— **Poštna vest.** Dne 2. decembra bodo imeli vsi poštni in brzojavni uradi v Trstu na Primorskem in enako službo kakor ob nedeljah.

— **O hr. drž. železnice razlašajo:** Vled odloka o hr. železniškega ministristva od 25. novembra 1903 št. 65180/16, se določa, da velja povodom 60letnega vladanja Njegovega ces. in kr. apostolskega Velikdanstva 2. decembra 1903 kot praznik po smislu § 56, odst. (8) obratnega pravilnika. Ta dan se sprejema na državni železnici samo brzojavno blago od 9. do 12. dopoldne.

— **Južna železnica** nam piše: V proslavo 60letnice vladanja Nj. Velikdanstva je odredilo železniško ministristvo, da ima veljati ta dan na vseh železniških progah za praznik. Vled tega se tovrno blago ta dan ne vsprejema in tudi ne oddaja, izvzemši brzojavno blago, katro se kakor ob nedeljah običajno, od 9. do 12. dopoldne sprejema in oddaja.

— **Us anovni občni zbor „Društva slov. trgovskih sotrudnikov za Kranjsko s sedežem v Ljubljani“** je bil večerj popoldne v steklenem salonu restavracije pri Lloydju. Že pred začetkom zborovanja je bil salon skoro poln, pa so še vedno dohajali novi zborovalci. Ob polu 4. otvori zborovanje predsednik pripravljalnega odbora g. Oskar de Ancona, pozdravi toplo vse navzoče, zlasti pa od zunaj (iz Kranja, Radovljice, Ribnice in Vrhnike) dospete tovariše ter zastopnike časopisja. Stopvarje pred Vas, pravi nadalje, z odkritostjo in Vas prosimo, da spremljate s simpatijo to delo, ki pa ne bo baš lahko. Treba bo orati ledino. Ideja združenja je idealna, zato pa ne sme nikdar propasti naša stvar. Novemu društvu kliče: Živi, rasti, oveti! Prečita se tudi brzojavni pozdrav, ki ga pošiljajo iz Radovljice tovariši Česnik, Kavčič, Podlogar in Šturm. — K drugi točki je govoril g. Moravec nekako tako le: Veliko se da doseči z organizacijo, ki nam bo pomagala gojiti enakopravnost, kolegalnost. Treba je, da si ustvarimo pogoje za življenje, ker se ne more vsak etablirati in se osamosvojiti, ampak mora znabiti vse življenje ostati pomočnik. Tudi je mnogo nedostatkov, pod katerimi trpe trgovski nastavljeni. Pomočnik pride od vsakega na dopust pa dostikrat ne dobi službe ali je tudi sicer večkrat brez sredstev, da celo brez strehe. Tu bi mu lahko pomagala organizacija. (Tako je!) Dolej nismo imeli neodvisnega društva in naj vsak sam presodi, ali je društvo potrebno. (Pritrjevanje) Podpirati se med seboj nam bodi geslo, pomagati bližnjemu pa naš vzor. Danes bomo vsadili drevo, ki naj krepko raste in rodi mnogo sadov, vi tovariši pa mu bodite snov, ki bo iz nje zajemal življenje. (Burno pritrjevanje) — Nato je g. Dragotin Roglič prečital pravila. Pripominja se, da je že po pravih vsaka politika izključena. Glavni namen društva je varstvo in pomoč v sili ter gojitev solidarnosti ter kolegalnosti med člani. — Takoj po prečitanih pravilih so se pričeli sprejemati člani. Pristopilo jih je takoj večerj res lepo število 86 rednih in en podporni član. — G. Jernej Serjak, ki se je k 5. točki oglašil za besedo, je tudi poudarjal solidarnost med sotrudniki, kakršna vlada (vsaj v stanovskih vprašanjih) med vsemi drugimi stanovi. Res je, da že obstoji neko društvo, ki stoji, kakor se poudarja, prav trdno; prav je to, jaz tega društva ne bom ometaval, res je pa tudi, da tisto društvo ni strokovno. Tudi ne pritram nmenju, da bi vse morali voditi stari. Mladina naj dela, mistarjeji ji bomo pa pomagali. (Frenetično ploskanje). Vedno bomo zastopali samo svoje stvari, v tuje se ne bomo vtikali nikoli. Novemu odboru „prerokujem“ mnogo dela, zato bomo volili ljudi, ki imajo do dela zmožnost in voljo. Pripominja, da pravila še niso vzorna, pa se bode pozneje vse dopolnilo in popravilo, kar bo pokazala izkušnja. Za predsednika predlaga Moravca, in sponobnega g. Alberta Moravca, ki je bil nato tudi izvoljen z veliko večino. Novoizvoljeni predsednik burno pozdravljen povzame besedo in se najprej iskreno zahvali za izkazano zaupanje in obeta, da bode, kolikor bo v njegovi moči vse storil za društvo. — Za volitev odbora in preglednikov so bili naproseni za skrutinatorje gg. Krajeo, Serjak in Windischer. Izvoljeni so bili po listkih z večino glasov za odbornike nastopni gg. in sicer Oskar de Ancona, Emanuel Prica, Hinko Kavčič, Dragotin Roglič, Fran Urek, Ivan Podlesnikar, Jakob Oblak, Jakob Molan Rudolf Mlakar, Fran Škraba, Fran Stibernik, Milan Zelenikar in Fran Verbič. Za preglednike so bili izvoljeni g. Jernej Serjak (soglasno), gg. Anton Virant in Anton Bučar pa tudi skoro soglasno. — K 8. točki dnevnega reda se je določila vpisnina 4 K za enkrat za vselej, in pa 2 K mesečnine; ustanovniki plačajo 100 K, podporna pa znaša 10 K letno. Vse druge podrobnosti določi odbor. Pri sluhčujotih se je določilo, da bo društvo izplačevalo podpore šele po enem

letu. G. Oblak je bil mnenja, da društvu po kratki dobi enega leta pač še ne bo mogoče dati podpor, vendar hje obveljala čakalna doba enega leta, k čemur je g. Roglič pripomnil, da se res po enem letu še ne bo nateklo bogvekaj fonda za podpore, zato se bodo pa tudi podpore same morale odmerjati po sredstvih blagajne. — Ker se ni nihče več oglašil k besedi, je predsednik zaključil zborovanje, zahvalivši se za resnično prav lepo udležbo in pristavil zahvali bodrilo vsem društvnikom: Bodite vztrajni!

— **Dr. Pegan** je bil pri sobotni obravnavi radi prestopka rabuke oprorčen. Konec poročila o obravnavi priobčimo jutri.

— **Poročil se je g. Alojzij Šulgaj**, pristav južne železnice v Ljubljani, s gđ. Ano Kavčičevo iz Št. Jurja ob južni železnici. Čestitam!

— **Brzojavko „Slovenskega Naroda“**, ki smo jo priobčili v četrtku iz Bosanske Broda pod naslovom „Mir v Bosni“ priobčujemo ti-le svetovni listi: „Matin“ in „Journal“ v Parizu, „Corriere de la Sera“ v Milanu, „Daily Mail“ in „Daily Telegraph“ v Londonu ter „Novoje Vremja“ v Petrogradu.

— **Narednik 5. ulanskega polka v Belgradu**, ki je kakor smo poročali, v soboto med brzojavnimi vestimi, ubežal v Belgrad, se ne piše Gameljšek, ampak Konrad Reberšek. Reberšek je rodom štajerski Slovenec.

— **Sloven-ki trgovci so se začeli prubnjati.** Kakor je vse slovenske sroje prešinila odločna misel, da je treba nositi slovenski denar samo k Slovenem, ako hočemo postati gospodarsko neodvisni od Nemcev, tako so se tudi naši trgovci pričeli ravhati po geslu, naj se podpira predvsem slovenska, oziroma slovanska industrija. Slovenci nimamo razvite industrije, a kolikor je imamo, je sposobna najlepšega napredka. Zato so uvideli slovenski trgovci, da je treba podpirati vsaj ono domačo industrijo, ki že obstoji, in pri tej naročiti potrebno blago. Tako je došla „Prvi jugoslovanski tovarni za kavne surogate“ v Ljubljani že cela vrsta dopisov iz vseh slovenskih pokrajin, s katerimi ji trgovci poročajo, da so popolnoma opustili prodajo izdelkov nemške tvrdke Franck iz Zagreba in da bodo razpečevali odlej le slovensko „Zvezdno“ cikorkijo. Zleteti bi bilo, da vsi slovenski trgovci brez izjeme slede temu lepemu zgledu in s tem praktično podpirajo gibanje, ki naj dovede slovenski narod do lepše bodočnosti. S strani odjemalcev jim ni pričakovati nobenega odpora, ker slovenski kupovalci sami sahtevajo, naj se jim da slovensko blago.

— **Razstava pri Bernatoviču.** Večerj je bila v Bernatovičevi trgovini razstava oblek, kar si je vsakdo lahko zastoj ogledal. G. Bernatovič ni štedil ne s trudom ne s denarjem, da je napravil razstavo okusno. Posebno je zanimal obiskovalce Miklavž in običajno njegovo spremstvo. Razstavo je obiskalo okoli 5000 oseb in se je čula o njej kakor tudi o niskih cenah razstavljenih predmetov splošna pohvala.

— **Pasji kontumao** je odredilo okrajno glavarstvo vsled novega slučajja pasje stekline za občino Sp. Šiška. Zg. Šiška in Vič.

— **Vodstvo kmetične tovarne v Mostah** nam je sporočilo, da vest, kakor da bi tovarna stala neposredno pred konkurzom, ne odgovarja resnici.

— **Vojaško veteransko društvo na Ježici** je obhajalo 60letnico vladanja cesarja Franca Jožefa I. s sv. mašo na Ježici dne 29. septembra ob 9. zjutraj. Tega slavlja se je udeležilo tudi prostovoljno gasilno društvo na Ježici. Kar nas posebno veseli, je to, da se je pri tem slavlju poveljevalo prvič slovenski pri imenovanem veteranskem društvu. Poveljeval je g. I. Žibert, tajnik ondnotnega društva.

— **Izdaja vozni listkov v postajališču Križe lokalne železnice Kranj-Tržič.** Za postajalič Križe lokalne železnice Kranj-Tržič se bo izdajalo vozne listke od 1. dembra 1908 naprej v bližnji gostilni gosp. Jakoba Zupana s omejitvijo, da bodo vojaštvo v in izven službe in imetnihi legitimaocij za vozne ugodnosti dobivali še nadalje vozne listke v vlaku proti naknadnemu plačilu.

— **Društvo za otroško varstvo in mladinsko skrb v Idriji** je priredilo dne 22. t. m. prvo javno predavanje. Po pozdravnem nagovoru društvenega predsednika g. delnosodnega svetnika H. Sturma je predaval ravnatelj mestne višje realske dr. Stanislav Beuk „O alkoholizmu“. Predavanje je bilo jako poučno, umevno, po vsebini in obliki obče zadovoljivo.

— **Predrzen vliom v Novem mestu.** Še ni dober teden tega, kar je bilo po nezanih umovnihih vliomljeno v dveh trgovinah v Kandiji in hotelu Jakov v Novem mestu in zopet se dolgooprstneži na delu v noči od sobote do nedelje so vliomili v trgovino

gosp. Blažona, urarja na Ljubljanski cesti v Novem mestu. Odprli so vrata s vitrihi ali ponarejenimi ključi, ker ni opazili, da bi bila vrata s silo odprta. Tat ali tatovi so pobrali vse 14karatne zlate uhane, verižice, prstane in v izloži 14karatne zlate ure, srebrne „Omega“-ure in zlate verižice. Razen srebrnih „Omega“-ur ni bilo nikake druge srebrenine ukradene. Tatovi so ravnali s skrajno predrznostjo. Ljubljanska cesta je ena izmed najbolj prometnih ulic v Novem mestu in je res čudno, da niso bili od koga zasadeni. G. Blažon ima škode okoli pet tisoč kron, kar je za njega vsakako strašanski udarec. Njegova šela par let stara trgovina, ki se je pa lepo razvivala, bo težko prenesla to zgubo. — Sedaj pa par besedi, kako je preskrbljeno za varnost meščanov v Novem mestu. Vsaka večja vas ima nočnega čuvaja in v Novem mestu ni nič boljše. Re-s so štirje polciisti, a samo eden ima ponoči službo. Da ta eden ni more povsod biti, je gotovo že po tem bi morali biti predvidni, ker je bilo pred kratkim v lomo ljevo v dvh trgovinah v Kandijski. — Upamo, da se pri novomeški varnostni straži ti nedostaki odpravijo in nastavita vsaj še dva stražnika. — V Ljubljani sl-pomiši nekaj dunajskih detektivov. Najraje pridejo v Novo mesto. Bode imeli vsaj kaj opravka.

Krajevne skupine slovenske sekcije „Svobodne Misli“ so se ustanovile v Kškem in v Pragi. — List „Svobodne Misli“ tiska in ekspedira sedaj tiskarna Lampret v Kranju, uredništvo pa ostane še nadalje v Pragi.

Divjega kozla je potegnil v nedeljo pri Grobelnem iz Voglajne brzojavni nadpaznik G. Zupan. Slišal je v Voglajni nekoga po vodi brozgati, vzletel drog in hitel k potoku, ki je tam 3-4 m globok in teče v globoki strugi z navpičnimi stenami. Divji kozel, ki se je od nekod zmotil v te kraje, je padel v vodo in ni mogel več ven. S pomočjo kajlva na drugo ga je g. Z. za roge izvlekel iz potoka. Ta divjačina je za naše kraje gotovo nekaj redkega. Kozel je nato odpotoval v Nedolovo mesnico v Št. Juri.

Slovenski dijaki na celjski gimnaziji med seboj govore, kakor je to pač samo ob sebi umevno, v svojem maternem jeziku. A celjska „Deutsche Wacht“ imenuje to „Übergriff“ in „Dreistigkeit“!

Celjski vodovod, tako se nam poroča, otvoril se bode definitivno v torek, dne 1. decembra t. l. ob 2. popoldne. Uradna kolovadacija te naprave se je vršila v petek in soboto t. j. 27. in 28. novembra.

V Dobrnski toplica (Neuhaus) pri Celju uhaajajo, kakor se nam piše, mrzli vroci, odkar so zadnjič pri tem zdravilišču uvedli nekatere „poprave“. In to utegne kopalniško Dobrni v do-glednem času postati opasno!

Železnica Slovenska Bistrica kolodvor — mesto se bode otvorila dne 10. decembra.

Zurzil je blizu Laporja gostilničar Karel Wute. Mož je rad pil žganje.

Novo uradno poslopje zgradijo v Brežicah na prostoru nasproti lekarni in hotelu Adamus.

Razveljavljena razzsodba ptujskega okrajnega sodišča. Ptujsko okrajno sodišče je obsodilo nekega slovenskega slovenskega volilca zaradi prestopka § 15. novega državnoborskega volilnega zakona, ker je na shodu „Stajercijancev“ zaklical: „Ne pripustim shoda“. Obsojeni se ni pritožil ter je kazen preстал. Generalna prokuratura pa je na lastno roko vložila ničnostno pritožbo v varstvo zakona, in najvišji sodni dvor je razsodil, da je ptujsko okrajno sodišče z obsodo kršilo zakon, ker je za kršenje volilne svobode treba vedno fizičnega nasilja. Zaradi tega se je razzsodba razveljavila ter se je obsojeni v kljub prestani kazni oprostil.

„Prešič, pes, hudič!“ 25letni ruder Franc Orehovec iz Apnenika pri B stanju je prišel v gostilno župana Kürbusa v Gornji Radgoni in zahteval prenočišča. Ko mu je župan rekel, naj gre na oskrbovalno postajo, razjezil se je Orehovec in nagal Kürbusa s psom, prešičem in tudi flotom. Dve uri ga je tako psoval. Nemški župan je poslušal lepe besede, potem mu je pa prišla na misel njegova uradna oblast in predstavljal se je Orehovcu kot župan Gornje Radgone in ga zapodil iz hiše. Ždaj so se vsule iz Orehovčevih ust nove psovke, med katerimi so bile najmilejše: „Prešič, pes, hudič!“ Končno je skočil Orehovec proti županu in kričal: „Ti prešič, ustrelil te bom, če mi ne daš prenočišča!“ in grabil je po žepu, kot bi iskal samokres. Obsojen je bil pred mariborskim sodiščem na 3 mesece težke ječe.

Zavedene duše. V koroški deželni zbor so prišli štirje kmetje iz občine Zile pri Velikovu ter so prosili, naj bi se na slovenski zilski šoli uvelod utrakvistični pouk. Poročilo „Schulvereina“, iz katerega to notico

posnamemo, pravi, da so ti štirje govorili slabo nemščino (gebrochenes Deutsch). Jasno je, da so to bile zavedene duše, ki kopljejo grob svojemu narodu, zakaj zilska šola je ena onih redkih ljudskih šol na Koroškem, ki imajo slovenski učni jezik. Da so te šole Nemcem trn v peti, se razume, in s pomočjo zavedenih slovenskih duš hočejo Slovence oropati tudi teh šol.

Akad. tehn. društvo „Triglav“ v Gradcu. II. občni zbor se vrši v torek t. j. 1. dec. ob polu 8. zvečer v društvenih prostorih (Leonhardstrasse 4/I) z običajnim sporedom. Slovanski gostje dobro došli!

Zažig 19krat kaznovani gostac Ludovik Marušek na Magdalenski gori na Koroškem je zavarovalno pohištvo za 1000 K, zaklal kozo, ki jo je imel ter jo pojedel z družino, spravil ženo in otroke na varno ter zažgal pohištvo. To je zg relo vse, pogrela je pa tudi hiša, vredna 1000 K. Marušek je zažgal seveda, da bi dobil visoko zavarovalno za pogorelo pohištvo, vredno 64 K. Pa so ga pogruntali. Pred celovškimi porotniki je bil obsojen na osem let težke ječe.

Porotna obravnava proti Semoliču v Gorici V etreki se je vršila pred poroto v Gorici obravnava proti mladeniču Avgustu Semoliču iz Brestovice na Krasu radi poskušnega roparskega umora. Mlinar Peter Furlan je vžil moko iz mloca blizu Devina v Nabrežini, S. sljan, Devin in Sv. Krž. Dvakrat na ted-n je naredil to pot. Zvečer se je vračal domov. Tako tudi dne 28. januarja t. l. B. Devina je skočil nekdo na njegov voz, ko se je peljal po storjenih opravih domov; Furlan je spoznal v njem Semoliča, s katerim sta bila sicer dobro znana. V Devinu se je Furlan vstavil pri Plesu, kjer je kupil cigarete. Semolič je videl pri njem denar, pil je žganje ter silil tudi Furlana, naj pije pa ni hotel. Potem sta se peljala naprej. Furlan pravi, da je med potjo kar naenkrat Semolič ustrelil dvakrat iz revolverja nanj; en strel ga je zadel. Furlan pa ga je zagrabil Semoliča ter ga držal, da bi kdo prišel na pomoč, ali Semoliču se je posređilo, uiti. Furlan je šel takoj v bolnišnico v Trzici, oblast pa je začela iskati Semoliča, ki jo je popihal v Videm v Italijo. Semolič trdi, da sta se sporekla na vozu s Furlanom radi ljubio, na kar je ustrelil v zrak; potem da ga je Furlan udaril z bičem, na kar je Semolič skočil v voza in počil je po nesreči drugi strel iz revolverja, ki je ranil Furlana. Semolič je bil takrat brez posla in brez sredstev ter je stikal prejšnji dan po Nabrežini in tam okoli ter spraševal po Furlanu, ki je imel oni dan okoli 800 K denarja s seboj. Porotniki so zanimali vprašanje o poskušnem umoru, potrdili so za vprašanje o poskušnem ropu; Semolič je obsojen na 5 let težke ječe.

Zavod sv. Nikolaja v Trstu (Via Farneto 18) je izdal naslednji poziv: V proslavo cesarjeve 50letnice revnim in bednim v pomoč in varstvo, ustanovil se je pred 10. leti zavod sv. Nikolaja. Brez posvetnega bogastva, a trdno zaupajoč v blaga srca človekoljubov in domoljubov začele smo težko delo. Bil je to mal neznamen člen v veliki verigi, ki spaja človečanstvo celo k skupni pomoči revnemu in slabemu, kajti, ko trka v hudi uri ubogo bitje na naša vrata, ne vprašamo tedaj po stanu in premoženju. Trudnim in bednim so odprta naša vrata na stekaj! Tu najde brezposelno dekle brezplačno stanovanje, cenó hrano, ter pouka in za življenje potrebnih navodil. V imenu Vaše lastne krvi, ki se je napolnila daleč v svet, brez sredstev, brez podpore in pomoči, prosimo Vas pomagajte nam s kako podporo da nam bo mogoče nadaljevati zapričeto veliko človekoljubno delo. Število deklet, ki so našla zavetišče v tem zavodu, prekoračilo je 12000. Pač ogromno število za naš mali narod in za naše skromne razmere. Če smo jih rešili med temi 100 let-snega in duševnega propada, tedaj je opravljena prošnja, za obstoj in podporo tako eminejno ljudomile naprave. Osobito letošnje jubilejno leto, naj nam odpre Vaše srce in Vaše roke! — Karla Ponikvar, predsednik; Maša Grom, blagajničarica; Roža dr. Gregorinova, podpredsednica; Marija Forcesin, tajnica; Matej Škabar, duhovni voditelj; Marija Žitnik, voditeljica.

Nenasitni orar. V Avstriji in na Ogrskem so začeli študirati vprašanje o ustanovitvi monopola za vžigalico.

Originalen slepar. V Št. Vinčentu v Istri živi kmet Ivan Karič, ki je premeten tič. Pred kratkim je nesel v mesto dva zajca na prodaj. Ponudil jih je nekemu krčmarju, ki je zajca tehtal v roki, vseh sta mu bila, ker sta bila težka, češ, to bo za služek in dobra pečenka. Kupil je zajca in kmet je odšel zadovoljen.

Ali ko so razparali zajca, so našli v njih več težkih kamov, katere je prefriganec natičal vanja. Krčmar je bil sedaj na jasnem, zakaj sta bila zajca tako lepo teška.

— **Obrtno gibanje v Ljubljani.** Tekom meseca oktobra so pričeli v Ljubljani izvrševati obrt sledeči obrtniki: Gasper Krpan, prodajo sadja, Pogačarjev trg; Ana Cotmanova, sejmarnstvo s kramarskim blagom, Gosposke ulice 3; Josip Okorn, prodajo moke, Tržaška cesta 13; Alojzij Gasparotti, prodajo sadja, Vodnikov trg; Ivan Cepin, športno masažo, Dunajska cesta 2 (kopališče pri »Slo-nu«); Neža Dobrškova, trgovino z živili, Streliške ulice 20; Josip, Michael in Fran Hromc, trgovino z vozovi, Dunajska cesta 31; Albert Dergane, trgovino z živili, s pivom ter vinom, v steklenicah in sodavico, posredovanje pri nakupu in prodaji premakljevih reči in antikvitet, Marijin trg 2; Frančiška Turk, pečenje in prodajo kranjskega kruha na stojnici ob prelazu Dunajske ceste; Valentin Kovač, trgovsko agenturo, Dunajska cesta 9; Josip Sperner, prodajo kruha, Beethovnovne ulice 6; Adolf Schwara, trgovsko agenturo in komisijsko trgovino, Kolodvorske ulice 12; Božidar Lasetzky, trgovsko agenturo, Dunajska cesta 9; Fr. Lamovšek, čevljarški obrt, Ulvice na grad 8; Stanko Kelšin, brivski in frizerski obrt, Kopitarjeve ulice 1; Marja Bočkajeva, žensko krojaštvo, Kolodvorske ulice 35; tvrdka Berjak & Šober, na drobno prodajo žganih opojnih pijač, Vodnikov trg 2; Ivan Chalupnik, točenje piva v steklenicah, Stari trg 19; Hinko Hieng, gostilničarski in krčmarski obrt, Sv. Petra nasp 67. — Oglasili, odnosno faktično opustili pa so pretekli mesec sledeči svoj obrt: Anton Zagar, prodajo sadja, Pogačarjev trg; Marija Pengretova, branjarijo, Sv. Florijana ulice 3; Antonija Tomanova, žganjetoč, Kolodvorske ulice 29; Karel Pivoda, pekovski obrt, Tržaška cesta 13; Josip Bajt, prodajo sadja, Pogačarjev trg.

— **Glas iz občinstva.** O justični palači v Ljubljani je pisal vaš list že večkrat, vendar moramo pojasniti še nekatere nedostatke, katere je potreba spraviti v javnost ter želeti, da se odstranijo. Tako so pri c. kr. okr. sodišču v sobi št. 40 nameščeni 3 pisarniški oddelki, in sicer odd. II., III. in IV. Soba sama na sebi je majhna, a vkljub temu sedi čez dan v nji 5 uradnikov, ne glede na stranke, katerih je kakor odvetnikov in njihovih uradnikov čez dan vse polno v tej sobi. Uvaževati se mora nadalje, da je odd. III. združen s oddelkom, v katerem se sprejemajo odgovodi stanovanj ter imajo posebno obdovednih rokih stranke mnogo opravila v tej sobi, in se večkrat primeri, da človek ob takih prilikah niti v sobo ne more. Pa še nekaj. Vsi trije oddelki so tudi pomožni oddelki. Dobi-vajo namreč od vseh sodišč akte, katere pregledujejo odvetniki. V vsej sobi pa ni prostora za enega človeka, kaj šele, ako jih pride več. Če pa hoče odvetnik vzeti akt v drugo sobo, mora prosjati od Poncija do Pilata, da se mu to dovoli. Tukaj gospod deželnosodni predsednik Levčnik napravite red; bodite uverjeni, da vam bode hvaležno občinstvo, ki ima v teh oddelkih opravila.

Izboljšava pri smodkah V tobačnih tovarnah uvedejo nov način zvijanja tobaka, kakor je uveden že na Nemškem. Smodke ne bodo več tako trde kakor dosedaj temveč rahlejšje, oziroma ohlapnejše. V neki tobačni tovarni na Češkem je novi način že uveden.

Tedenski izkaz o zdravstvenem stanju mestne občine ljubljanske od 15. novembra do 21. nov. 1908. Število obovorenjencev 15 (= 19 50‰), umrlih 19 (= 24 70‰), med njimi so umrli za škrlatno 1, za vrtično 1, za jetiko 3 (1 tuje), vsled mrtvouda 1, ter za različnimi boleznimi 11. Med njimi tujecev 10 (= 52 63‰), iz zavodov 13 (= 68 42‰). Za infekcijskimi boleznimi je obolelo, in sicer: za škrlatno 1, za tifuzom 1 (prepeljan iz dežele v deželno bolnico), za vrtično 2, za utenom 3, za egiptovsko odesno boleznijo 1.

Za kruhom Včeraj se je pripeljalo iz Amerike 152 Slovencev in Hrvatov, v Ameriko je šlo 10 Hrvatov v Inomost 11 Macedoncev, v Heb pa 45 Hrvatov.

Zgubljeno in najdeno. Mestni nadkomi-ar g. J. T. je izgubil 2 bankovca po 10 K. — Stanislav Biteno je izgubil listnico z vsoto 14 K. — Postrešček Marko Štrukelj je našel listino z manjšo vsoto denarja. — Uradnikova soproga Schöbacherjeva je našla rjavo denarnico z manjšo vsoto denarja. — Sluga Viktor Vidergan je našel srebrno žensko uro.

Uradne vesti 13. januarja 1909 dop. ob 10. bo pri okr. sodišču v Trzici dražba zemljišča vl. št. 49 k. o. Dupje, obstoječega iz hiše št. 17 v Sp. Dupljah z gospodarskim poslopjem in devet zemljišnih parcel ter zemljišča vl. št. 242 k. o. Vodni boršt s

pritiklino vred. Nepremičninam je določena vrednost na 8390 K, pritikli nam na 40 K. Najmanjši ponudek znaša 5620 K; pod tem zneskom se ne prodaja. — 18. decembra 1908 dop. ob 10. bo pri okr. sodišču v Ljubljani v sobi št. 16 dražba zemljišče vl. št. 135 k. o. Udat in vl. 430 k. o. Zadobrova. Nepremičninama je določena vrednost na 17 409 K in 7439 K. Najmanjši ponudek znaša 8781 K in 4958 K; pod tem zneskom se ne prodaja.

Drobne novice.

— **Amerikansko - japonska zveza** v obrambo nedotakljivosti Kitajske se je ravnokar sklenila.

— **Rodbinska drama.** V Ternu v Italiji je zdravnik dr. Biasi ustrelil svojo ženo in profesorja Gianfuglio, ker ju je vrnišči se nepričakovano domov zalotil v razgovoru.

— **Črnogorski knez Nikola** je zopet popolnoma ozdravel.

— **Grofica — sovodnica.** V Varšavi so zaprli grofico Gumulinsko, ker je imela med višjimi stanimi razpredeno sovodstvo. Med njeno korespondenco so našli nad 300 imen odličnih gospodov in gospa.

Razne stvari.

* **Čudna konfiskacija.** „Lidove Noviny“ so bile nedavno konfiskirane zaradi članka, ki se je pričel „Ko je Marija Antoinetta...“ Sodišče je izreklo zaplembo zaradi razžalje-nja člana cesarske rodbine, dasi je Marija Antoinetta, francoska kraljica, že 115 let mrtva.

* **Žrtve morja.** Kolikor se je moglo statistično dognati, je popolnoma izgignilo na morju v prošlem letu 28 parobrodov s 40 792 tonami in 48 jadrnic s 16 417 tonami. Poleg tega so dohitele razne nezgode, n. pr. požari, trč nja itd. še 288 parobrodov in 133 jadrnic.

* **Vsestranski igralce.** Slovensko telovadno društvo „Sokol“ v Clevelandu je priredilo 2. novembra „Desetega brata“. Ocenjevatelj v clevelandski „Ameriki“ se je o Slavu Troštu, ki je igral Dolfa, izrazil tako-le: „G. Slave Trošt je kakor ustvarjen za igralca; pri njem deluje vse: jezik, glava, roke in noge.“ Ali drugega nič?

Književnost

— **Slovenski kmečki koledar za l. 1909.** Izdala in založila Narodna založba v Celju. Uredil Vekoslav Spindler. Cena 1 K 50 v, s pošto 1 K 70 v. Poleg koledarske vsebine obsega ta knjiga celo vrsto poučnih in zabavnih spisov. Knjiga prinaša tudi sliko umrlega dr. Dečka. Priporočamo to lepo in ceneno delo prav toplo.

Telefonska in brzojavna poročila.

Demonstracije v Trstu.

Trst 30. novembra. Včeraj so bile tu velike demonstracije, naperjene proti vladi in Nemoem. Ob 11. dop. je bil shod v gledališču „Politeama Rosetti“, ki se ga je udeležilo ogromno ljudstva. Shod je bil razpuščen. Po shodu je 10 000 ljudi hotelo navaliti na nemško šolo, a je policija to preprečila. Zvečer je množica ponovila naskok na nemško šolo. Med demonstranti in policiji je prišlo do ljutega spopada. V boju so demonstrantje streljali z revolverji. Oddalo se je 7 strelcov. Več oseb je bilo ranjenih.

Demonstracije na vseučilišču v Gradcu.

Gradec, 30. novembra. Danes popoldne je prišlo na vseučilišču do spopada med jugoslovanskimi in nemškimi dijaki. Na obeh straneh je več dijakov ranjenih.

Odlikovanje.

Dunaj 30. novembra. Za nekaj odlikovanj povodom cesarjevega jubileja se že ve. Odlikovani so: Knez Fürstenberg, podpredsednik gosposke zbornice, je dobil veliki križec Leopoldovega reda, dr. Chiari, načelnik nemškonaacionalnega kluba, baronstvo, član gosposke zbornice Vohanka viteštvo, predsednik poslanske zbornice dr. Weisskirchner veliki križec Fran Josipovega reda, nemško nacionalni poslanec dr. Stöbl red železne krone III. vrste, bivš. predsednik poslanske zbornice dr. Fuohs pa baronstvo.

Inama Sternegg umri.

Dunaj, 30. novembra. Baron Inama Sternegg je danes umrl na Tirolskem.

Dež odbori in predsedstvo parlamenta pri cesarju.

Dunaj, 30. novembra. Včeraj ob 11. je cesar sprejel v posebni avdi-jenci predsedstvo gosposke in poslanske zbornice ter deželne odbor-

nike vseh avstrijskih kronovin, ki so čestitali cesarju k jubileju.

Odlikovanje profesorja dr. Jaglca.

Dunaj, 30. novembra. Bavarski regent Luitpold je imenoval dvornega svetnika profesorja Vatroslava Jaglca za člana Maksimilianovega reda, oddelek za umetnost in znanost.

Poklonitev ogrskega ministrstva.

Dunaj, 30. novembra. Včeraj popoldne so pod vodstvom ministrskega predsednika dr. Wekerleja čestitali cesarju k jubileju vsi ogrski ministri, razen Kossutha, ki je bolan. Popoldne je imel Wekerle konferenco z baronom Bienertom. Konferenca je veljala bančnemu vprašanju.

„Mensa academica.“

Dunaj, 30. novembra. „Sonn- und Montagszeitung“ javlja, da se jutri zopet otvori „Mensa academica“.

Nemiri v Pragi.

Praga, 30. novembra. Pri večerajšnjem bumu je prišlo med Čehi in Nemci do spopadov, ki se navadno ponavljajo vsako nedeljo. Čehi so pretepli par buršev, na kar je bilo poklicano vojaštvo, ki je izpraznilo Prago.

Ra bit shod.

Olomuc, 30. novembra. Češki radkalo: se včeraj razšli shod klerikalnega poslana dr. Harbana.

Petla-srbijski shod v Rimu.

Rim, 30. novembra. Radi dogodkov na dunajskem vseučilišču je bil včeraj tu shod, ki se ga je udeležilo do 15 000 ljudi. Na shodu je govoril iredentski poslanec Barzilaj.

Pogodba med Rusijo in Italijo

Pariz, 30. novembra. „Matin“ poroča, da sta Rusija in Italija sklenili med sabo pogodbo v varstvo svojih interesov.

Avstrijska eskadra pred Kotorom.

Dubrovnik, 30. novembra. (Poseb. brz. „Slov. Nar.“) Vse vesti o napadu Črnogorcev na avstrijske mornarje v Kotoru so izmišljene, zakaj v Kotor mornarji sploh ne pridejo. Eskadra je namreč usidrana v Tivat, od koder je v Kotor dve uri. Ker imajo mornarji vsak dan prosto samo od 3. do 6. popoldne, je docela nemogoče, da bi delali izlete v Kotor. Kakor poročajo, je eskadra v soboto odplula v Pulj, da se udeleži tamkajšnjih jubilejnih slavnosti.

Ubegel avstrijski vojak.

Belgrad, 30. novembra. (Poseb. brz. „Slov. Nar.“) V Srbijo je prbežal vojak 11. pehotnega polka iz Bosne Hašek, rodom Slovenec. Hašek pripoveduje, da vlada v merodajnih krogih v Bosni velika skrb, ker se boje vstaje med prebivalstvom.

Ruski častniki v srbski vojski.

Belgrad, 30. novembra. (Poseb. brz. „Slov. Nar.“) General Jovan Lipovao je dobil od ruskih častnikov nad sto pismenih izjav, da stopijo v njegov voj v slučaju vojne med Srbijo in Avstro-Ogrsko.

Stovans o gibanje na Ruskem.

Petrograd, 30. novembra. (Poseb. brz. „Slov. Nar.“) Ob ogromni udeležbi občinstva iz najvišjih krogov je imel v dvorani Petrovskega učilišča knez Grigorij Nikolajevič Trubeckoj predavanje o „Temeljih ruske politike na Balkanu in o slovenskem vprašanju.“ Knez Trubeckoj je dokazoval, da mora Rusija v eminentno svojem interesu z vsem svojim vplivom in z vso svojo silo podpirati težnje Srbije in Črne gore. V istem smislu sta govorila tudi poslanec v gosudarstveni dumi N. N. Ljvov in profesor S. A. Kotljarevskij. Vstopnina, ki se je botala pri predavanju, se porabi za srbski „Rdeči križ“.

Bosansko vprašanje v ruski dumi.

Petrograd, 30. novembra. (Poseb. brz. „Slov. Nar.“) Kakor se govori v krogih gosudarstvene dume, je preprečil v dumi deklaracijo ministra zunanjih del Izvoljskega o ruski politiki na Balkanu ministrski predsednik Stolypin. Ko se je to izvedelo, je predsednik gosudarstvene dume H. mjakov zagrozil Stolypinu, da bodo poslanci v dumi pri razpravi o prepovedanju prof Pogodina o bosanskem vprašanju navedli samo v še bolj rezk-m tonu vse ono, kar bi sicer povedali na deklaracijo Izvoljskega. Ko je ministrski predsednik izvedel, da bo glavni govornik pri omejenih razpravi prof Bobrinski, ga je povabil k sebi, da se pri njem informira o polčanju. V poslanskih krogih so prepričani, da se bo grfa Bobrinskemu posređilo uveriti ministrskega predsednika, da je nujno potrebno, da Izvoljski poda v dumi svojo deklaracijo o ruski politiki na Balkanu.

Rusko - češko - slovensko društvo v Moskvi.

Moskva, 30. novembra. (Posebna brz. „Slov. Nar.“) Tu se snuje „Rusko-češko-slovensko društvo“, katerega namen je pospeševati turiztiko v Rusiji, na Češkem in Slovenskem. Društvo bo pred vsem skrbelo za to, da bodo odslej Rusi zahajali samo v slovenska kopaljšča in letovišča.

Darila.

Zdrženemu narodnemu odboru v Ljubljani je poslala za žrtvo 20. septembra 1908 ga. Magda Starletova, soproga okrajnega sodnika v Cerknem na Goriskem, v 12. izkazu blagajnika dr. Kotalja izkazano zbirko 210 K. ki ti zbirki so pa prispevali: „Ara“ 1 K, Bevk Antonija, poštna odpraviteljica, 2 K, Bevk Gabrijel, trgovec, 1 K, Bevk Peter, mlinar, 1 K, Brelj Avguštin, posestnik in usnar, 2 K, Bojana 11-20 K, Cefarin Ivan, krčmar na Želju, 6 K Čuk Fran, c. kr. notar, 20 K, Draschler Hesta, učiteljica na Bukovcu, 3 K, Eržen Ivan, posestnik, 1 K, Fasan R., c. kr. nadgometer, 10 K, Gerželj Albina, učiteljica, 5 K, Gerželj Janko, 5 K, Gregorinčič Janko, dimnikar, 1 K, Jež Valentin star., zasebnik, 3 K, Jež Valentin ml., krčmar, 2 K, Jerob Anton, trgovec, 1 K, Jerob Janez, posestnik, 10 v, Jurman Anton, posestnik, 1 K, Jurman Peter, posestnik in gostilničar, 3 K, Kenda Ivan 5 K, dr. Knava Fran, dekan in župnik, 10 K, Kobal Andr., trgovec in krčmar, 2 K, Kofal Matilda, zasebnica, 2 K, Korbar Tomo, trgovec s šipkami, 3 K, Kos Josip, kaplan, 2 K, Kosmač Anton, župan in deželni poslanec, 1 K, Kosmač Anton, obč. tajnik, 1 K, Kranjc Anton, zasebnik, 2 K, Ladiha Franc, mesar, 1 K, Makuc Franc, gostilničar in posestnik, 1 K, Mavri Andrej, c. kr. davkar v p., 2 K, Mažgon Ant. n., posestnik in mizar, 2 K, Mesar Ljudmila, učiteljica, 5 K, Moškat Marija, blagajnika soproga, 80 v, Mozetič Ivanka, učiteljica, 5 K, neimenovan 40 v, Obid Franc, posestnik, 1 K, Obid Jakob, zasebnik, 60 v, Obid Martin, posestnik, 60 v, Obid Pavel, trg. in krčmar, 5 K, Pagon Leopold, pek, 2 K, Peternej Franc, učitelj, 5 K, Peternej Franjo, podobar, eno krono, Peternej Marija, zasebnica, 5 K, Peternej vulgo Orel, 20 v, Peternej Viljem, vele posestnik, 10-10 K, Plemlj Jos., tovarnar parketov, 10 K, Roje Jernej, čevljar in posestnik, 1 K, Roje Vincencij, posestnik, 1 K, Rutar Stefan, posestnik, 1 K, Sedej Marijana, posestnica, 40 v, Sedej Mohar, krojač, 1 K, Sterle Rudolf, c. kr. okrajni sodnik, 10 K, Stres Anton, nadučitelj, 5 K, Schlachter Mira, poštarica, 2 K, Štravs Jernej, trgovec in krčmar, 2 K, Štravs Neža, zasebnica, 1 K, Štrukelj Tomo, trgovec, 10 K, Tušar Vavlar, pravnik, 1 K, Tavš Jakob, trgovec, 1 K, Tavš Andrej, krčmar na Reki, 4 K, Toškan Matevž, posestnik, 60 v, Vodopivec Ferdo, c. kr. davčni asistent v Gorici, 5 K. — Skupaj 210 K.

V 2. izkazu „Zdrženega narodnega odbora“ je izkazana tudi od Anice dr. Krautove in Albine Hočevarje v Kamniku nabrana vsota 71 K. Darovali so pa to vsoto: Josipina Dornig 1 K, Franja Exler 1 K, Marija Verne 2 K, Štefanija Sadnikar 3 K, J. Žeža Haca 1 K, Marija Peterlin 2 K, Ivanka Terpinec 3 K, Ana Jelovšek 2 K, Marija Kratner 2 K, Frančiška Terpinec in Minka Terpinec 1 K, Marija Klementič 1 K, Jerica Šinkovec 1 K, Terezija Zupan 1 K, Josipina Albrecht 1 K, Pavla Bergantova 2 K, Marija Koželj 1 K, Minka Močnik 2 K, Uršula Bolte 1 K, Terezija Karolin 1 K, Terezija Kemperle 1 K, Franja Svetic 2 K, Vekoslava Zargi 2 K, Marjeta Koschier 2 K, Ana Herman 2 K, Angela Kenda 1 K, Ana Orel 2 K, Ana Novak 2 K, Ana Merše 1 K, Franja Petschnigova 5 K, Marija Stele 1 K, Cecilija Hejbalova 1 K, Pepi Vanossi 1 K, Mara Možinova 1 K, Marija Tramate 1 K, Helena Breznik 1 K, Franja Bergant 1 K, Franica Debevc 1 K, Marija Hudobilnik 1 K, Ana Belec 10 h, Pepica Pollakova 1 K, Egida Orožen 2 K, Eda Močnik 2 K, Franja Iskra 1 K, Ivanka Slatnar 3 K, Anica Kravtova 290 K, Pavla Jašovec 1 K.

V 6. izkazu „Zdrženega narodnega odbora“ je izkazana tudi od Alojzije Petač v Ljubljani nabrana vsota 40-10 K. To vsoto so darovali: Dev Olga 2 K, Franja Nadrah 1 K, Ljudmila Nadrah 1 K, Mici Žitnik 1 K, Melanija Sterk 1 K, Linka Ravnik 2 K, Lojzika Rovšek 2 K, Marija Zupan 1 K, Marija Weber 1 K, Anica Škerl 1 K, Fani Vever 1 K, gospa Fani de Schiava 1 K, Fr. Leskovic 40 h, Remic Apolonija 1 K, Frančiška Rodič 50 h, Ljudmila Magličeva 1 K, Marica Ivanjič 1 K, Jožica Bonač 1 K, Elza Hertliška 1 K, Malči Bonač 1 K, M. T. 1 K, R. Vajde 1 K, Ljudmila Kenda 1 K, Poldi Jurman 1 K, Lina Marčan 2 K, Marica Marčan 2 K, Neimenovana 1-20 K, Jozefina Rovšek 1 K, Pavlina Stern 2 K, Neimenovana 1 K, Neimenovana 1 K, Franc Gaberšek 1 K, B. Hrovat 1 K, Neimenovana 2 K.

V 16. izkazu „Zdrženega narodnega odbora“ z dne 18. oktobra 1908 je bila izkazana tudi vsota 382 K 80 h, katero so nabrali Fran Jarc, Janko Pečar in Fran Skvarča v Medvodah in okolici. Darovali so pa to vsoto sledeči darovalci: G. Jarc z g. soprogo, posestnik 100 K, gdč. Josipina Jamnik posestnica 100 K, g. Ivan Bohinc, posestnik 10 K, gdč. Marija Uršič, poštarica 10 K, g. Jakob Kolenc, gostilničar in posestnik 10 K, g. Josip Jesih, mesar in posestnik 5 K, Janko Pečar, postajenačelnik 5 K, Fran Sajovic, trgovec in posestnik 5 K, Finžgar, župnik Sora 5 K, Josip Lavtičar, posestnik Vuje 5 K, Fran Šušteršič, posestnik Preska 5 K, gdč. Mihaela Podpekar, posestnica 5 K, ga. Franca

Kavčič, posestnica 3 K, rodbina Tertin, posestnik 3 K, gosp. Peternel, gostilničar pri Jesihu 2 K, Klemenc, zas. uradnik 2 K, Matevž Bejak, žel. čuvaj 2 K, gdč. Štefanija Trampuš, trgovka 2 K, družina Kodrič, posest. 2 K, Alojzij Žerovnik, posestnik Vaše 2 K, Jernej Kovarčič, posestnik, Rakovnik 2 K, Ivan Luštrek, posestnik, Sora 2 K, Anton Eržen, pismonoša 2 K, Zabnik, zas. uradnik 1 K, Rancinger, sedlar 1 K, Andrej Bukovec, poštni sel 1 K, Lovrenc Kavčič, posestnik 1 K, ga. Postišek, gostilničarka 1 K in gdč. Postišek, hči 1 K, g. Alojz Železnik, žel. čuvaj 1 K, K. kalj, krojač, Rakovnik 60 h, Milan Ivančič, posestnik 20 K, Jos. Jesih, posestnik in mesar 1 K, M. B. Medvode 5 K, Primož Oblak, Smednik 5 K, Novljan z gospo, trg. in posestnik 5 K, ga. Franja Šušteršič, soproga župana 5 K, g. Anton Merješič, trgovec 420 K, F. V. Praše 3 K, Skvarča, dacar 3 K, Anton Burger, župan, Hraše 3 K, gospa Magdalena Češnarov, gostilničarka 140 K, Angela Jenko, trgovka 110 K, Marija Lešnik, Svetje 1 K, Franca Kavčič, Medvode 1 K, Marijana Smolec, gostilna 1 K, g. Valentin Kalan, mizar 1 K, Andrej Rozman gostilna 1 K, Jakob Janhar, gostil. 1 K, Fran Rozman, Mavčiče 1 K, Alojzij Sežun, učitelj 1 K, Franca Jenko, posestnik 1 K, Ivan Belec, posestnik 1 K, Colombo, Medvode 1 K, Jernej Bohinc, Zbilje 1 K, ga. Rozalija Lavrič, trgovka, Trboje 1 K, Fr. Bohinc, mlinar 1 K, ga. Marije Šter, gostilna 1 K, Baron Lazarini Smednik 1 K, Jozef Grajzer, trgovec 1 K, Janez Hočevar, gostilna Valburga 1 K, Josip Oblak, Zapore 1 K, ga. Maria Hauser, restavratorka 1 K, Jernej Kos, sotrudnik 1 K, Jos. Grajzer, gostilna Valburga 1 K, ga. Jera B. hinc, gostilničarka 1 K, g. I. Čuha, učitelj 1 K, ga. Marijana Smole, gostilna, Verje 1 K, 2 neimenovana 1 K, ga. Ivana Grajzer, šivilja 60 h, g. Ivan Jeras, gostil. Smednik 50 h, Franc Šušteršič, posest. 50 h, Jurij Dobnikar, gost. Sv. Katarina 50 h, Andrej Knific, gostilna 80 h, ga. Marija Oblak, potovka 40 h, Fran Cebašek, posestnik 40 h, Fran Dobnikar, posestnik 40 h, Janez Rak, gostilna Pirnče 40 h.

V 20. izkazu „Zdrženega narodnega odbora“ je izkazana zbirka koroških Slovencev v iznosu 207 50 K. To zbirko so nabrali Ivan Koželj, Lovro Berdajs, Josip Pantar in Peregrin Vunček. Prispevali so pa k ti vsoti sledeči darovalci: G. dr. Jakob Sket 10 K, Vekoslav Legat 10 K, vladni svetnik Ivan Scheinigg 2 K, prof. Josip Apih 2 K, Fr. Smodej 5 K, dr. Janko Brejc 20 K, neimenovan 10 K, Potr. ljublj. kred. banke 20 K, Neimenovan 2 K, Ivan pl. Kapus 1 K, Ladko Bavdek 1 K, dr. J. Kuhl 3 K, dr. Janko Žirovnik 5 K, dr. J. Fran 5 K, Andrej Šdjak 3 K, neimenovan 10 K, dr. Ferdo Müller 10 K, prof. Jan Hutter 5 K, dr. Fran Cukala 5 K, Neimenovan 5 K, Neimenovan 5 K, vsi v Celovcu, Ivan Sekul, kaplan v Prevaljah 3 K, Kor. slov. bogoslovci 11 K, Ivan Kolenc 2 K, Fr. Druzovič 1 K, Iv. Kozlevar, 1 K, Jos. Obilnik 1 K, Benedikt Gruden 1 K, Valentin Jug 1 K, Neimenovan 1 K, Fran Errath 1 K, dr. Ožbe Hlovnik 2 K, I. Špicar na Jesenicah 2 K, Lovro Berdajs 1 K, Ivan Koželj 1 K, Ivan Matičič 80 h, Jos. Stergar 20 h, Jos. Stergar ml. 20 h, Otmir Mihalek 20 h, Ivan Teršelič 40 h, Viktor Šoba 20 h, Luka Knez 40 h, Primus Melhior 30 h, Jos. Praznik 40 h, Ivan Stöcklinger 30 h, Jot. Pantar 40 h, vsi v Celovcu, M. Brugger 3 K, Jan Goleš 2 K, Fran Kušar 1 K, M. Lubj 1 K, Neimenovan 1 K; Lovro Berdajs 1 K, Elza Welecky 40 h, Leopoldina Gorjanc 40 h, Fran Petrič 20 h, Neimenovan 20 h, Jernej Kos 20 h, Kat. Kobenšic 40 h, Kristina Trisnik 20 h, Anton Knaflič 20 h, Neimenovan 20 h, Karolina Hrastnik 1 K, Fran Habernik 20 h, Franc Hlebs 20 h, Mici Fišer 20 h, Jos. Sluderman 20 h, Mici Filley 20 h, Kat. Widrich 20 h, Edvard Lesjak 20 h, Mici Pirner 20 h, vsi v Celovcu, Jakob Hedenik pd. Drave 1 K, Valentin Jesenko 1 K, oba v Žihpoljah, dr. L. Ehrlich, kn. škof tajnik 1 K, Stanko Zevele 1 K, F. Wrečnik 1 K, A. Fric 60 h, Permošic Pavel 40 h, Jožef Reichman 1 K, Jos. Vajnerl 20 h, Fran Ravnik 40 h, Fr. Belec 40 h, Jern-j Pekle 40 h, Jernej Drenik 40 h, Mihael Zevell 40 h, Franc Aš 20 h, Anton Mežek 20 h, Jakob Plešovnik 20 h, Minka Čede 20 h, Srečko Zevell 40 h, Franc Zevell 20 h; Jos. Borštnar 50 h, Pavel Karner 20 h, Valentin Haušo 40 h, Ivanka Gruntar 40 h, Franc Samrč 40 h, Franc Mencinger 40 h, Anton Markun 20 h, Franc Svečak 20 h, Stefan Vincek 20 h, Valentin Loboda 40 h, vsi v Celovcu, P. n. Vunččkova obitelj v Škocijanu 2 K, Zilau Lovro 1 K, Miha Razun 1 K, Miha Svanjak 1 K, Ivan Dolnar 1 K, Neimenovan 1 K.

V 24. izkazu „Zdrženega narodnega odbora“ izkazana je tudi od odbora „Zadruga sobo- in črksolikarjev in

pleskarjev“ v Ljubljani potom okrožnice pri zadrugičnih članih nabrana vsota 56 K, ozir. po odbitku nagrade slugi v ostanku 52 K. Ti svoti so pa prispevali sledeči zadrugični člani: Filip Pristou, črksolikar, 10 K, Tomo Bricelj, pleskar, 10 K, Fran Ksav. Stare 10 K, Kelbelj in Zg. ne, pleskarja, 1 K, Fran Remžgar, slikar, 2-50 K, Fran Černe, pleskar, 2 K, Ernest Remžgar, pleskar, 2 K, Stefan Špeletič, slikar, 2-50 K, Fran Klemenčič, slikar, 3 K, Avgust Perko, slikar, 1 K, Ivan Štrukelj, slikar, 4 K, Ivan Oražen, pleskar, 1 K, Josip Božič, slikar, 2 K, Fran Bernik, pleskar, 4 K, Ivan Korbar, pleskar, 1 K.

V 24. izkazu „Zdrženega narodnega odbora“ je izkazana tudi vsota 91 K, katero je vpsal Janez Resman, župan v Mošnjah na Gorenjskem. Od te svote, 91 K, so pa zložili odborniki mošenjske občine svoti 61 K. Imena teh poštvalnih odbornikov so: Župan Janez Resman 5 K, Jožef Ambrošič 5 K, Ivan Vidic 5 K, Anton Gabrijelčič 5 K, Florjan P. hor 5 K, Anton Pezdič 5 K, Anton Frelj 3 K, Ignac Kokalj 2 K, Ivan Ivan Puševac 1 K, Jakob Brinšek 1 K, Andrej Cvenkelj 2 K, Franc Stroj 2 K, Ivan Grile, Brezje, 1 K, Ivan Tuplot, Brezje, 1 K, Alojzij Kleindinst, Brezje, 1 K, Ivan Potočnik, Brezje, 1 K, Andrej Frelj, Brezje, 1 K, Franc Šivic, Brezje, 1 K, Lovro Jeglič, Praporše, 1 K, Janez Reš, Mošnje, 2 K, Jakob Čebavs, Brezje, 1 K, Kocjančič Franc, Čermac, 2 K, Globočnik Andrej, Mošnje, 1 K, Janez Rozman, Zg. Otok, 1 K, Matevž Jerina, Sp. Otok, 1 K, Janez Jane, Dvorska vas, 1 K, Jakob Globočnik, Zg. Otok, 1 K, Andrej Klander, Sp. Otok, 1 K, Andrej Brinšek, Sp. Otok, Janez Vester, Sp. Otok, 1 K.

V 30. izkazu „Zdrženega narodnega odbora“ je izkazana tudi vsota 87-59 K, katero je nabrala v domači gostilni Kristina Mikuževa iz Ljubljane. Darovali so: Gosp. Ivan Pagon-Godovič 2 K, Leopold Borštnik 1 K, 3 neimenovani 3 K, Ivan Prijatelj, župnik Podkraj 3 K, Ludovik Lederhas, c. kr. gimn. profesor 3 K, Rafael Zupauc, nadzornik Bočna 1 K, M. lichen ml. 1 K, M. Kumše, zasebnik 2 K, ga. N. Saje Novo mesto 1 K, g. N. Sealič, odvet. kand. Pulj 2 K, neimenovan 2 K, dr. Fr. Tomnšek, ovetnik 5 K, N. Melihen st. 1 K, Jakob Čuk, posestnik, Črni vrh 2 K, Neimenovan 2 K, družba „pagata“ 223 kron, Anton Marinšek, dež. služabnik 60 h, Neimenovan 1 K, Fran Bončina, iur. Sp. Idrija 1 K, Neimenovan 1 K, N. imenovan 1 K, gdč. Jožica Kunstelj, Vrhnika 2 K, Mihael K. s., nadučitelj Pirniče 1 K, g. N. Zaman, zasebnik 1 K, Anton Preskar, posestnik in krojaški mojster 10 K, Adolf Hauptmann, tovarnar 1 K, Filip Progar, trgovec s premogom 2 K, Hinko Klešnik, c. kr. gimn. prof. 2 K, ga. Karla Požanel, postaj-načelnikova soproga 1 K, Mikso Debevc, c. kr. fin. komisar 2 K, Neimenovan 1 K, Ivan Pravhar, župnik, Soški potok 1 K, Franc Kandare, vodja odvetniške pisarne 3 K, Jakob Kralj, stavb. risar 1 K, Franjo Rovar, dež. poduradnik 120 K, Viktor Čuha, mag. uradnik 1 K, Mirko Česnik, dež. rač. ofic. 1 K, Fran Ahcin, stavb. prakt. 2 K, Neimenovan 2 K, Neimenovan 76 h, Neimenovan 80 h, Zlavo Mikuž, nadučitelj Prečna 2 K, Marija Mikuž, posestnica 5 K, Ivan Mikuž, dež. rač. nadofic. 2 K, gdč. Gabrijela Turk, Idrija 1 K, g. J. K. Strakatz, Kral. Vinogradi, Praga 1 K, V. M. Zalar, Ljubljana 1 K, Fran Rupnik 1 K.

O priliki 4426 2
vladarske 60 letnice Nj. Veličanstva
se spominjajte
Društva za otroško varstvo in mladinsko skrb v sodnem okraju Ljubljana!

Meteorološko poročilo,
Vidna nad morjem 300. Srednji aradni Max 730-0 mm.

NOVENI.	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v C	Vetrovi	Nebe
28.	9. zv.	744.8	-23	slab jug	megla
	7. zj.	747.0	-48	brezvetr.	
	2. pop.	746.7	-0		jasno
	9. zv.	747.7	-43	sl. jug	megla
	7. zj.	747.3	-50	brezvetr.	
	2. pop.	746.5	-25		

Srednja večerajšnja in predvečerajšnja temperatura -15° in -34°; norm. 0.9 in 0.7° Padavina v 24 urah 0.0 mm.

Žitne cene v Budimpešti.
Dne 20. novembra 1908.

Pšenica za april 1909	za 50 kg	K 13.03
Pšenica za oktober 1909	za 50 kg	K 1.39
Rž za april	za 50 kg	K 11.01
Koruzna za maj	za 50 kg	K 7.63
Oves za april	za 50 kg	K 8.88

Effektiv. 5-10 vin ceneje.

Zahvala. 4437
Za mnogobrojne dokaze sočutja med dolgo boleznijo in povodom smrti ter za mnogobrojno udeležbo pri pogrebu naše nepozabne gospodične
Antonije Višnjevic
izreka tem potom najsrdnejšo zahvalo.
Tvrdka Gerber.

Sobarica
spretna v tej stroki, želi takoj službe v Ljubljani.
Naslov pove upravništvo „Slov. Naroda“ 4438

Soliden
trgovski pomočnik
dobro izurjen špecerist in železninar, se sprejme pri tvrdki Davorin Podlesnik v Radečah pri Zidanem mostu. 443-1

2 dijaka
brat in sestra 4440
iščeta skupno
stanov. dje s hrano.
Ponuibe upravništvu „Slov. Naroda“.

Praktikant
se sprejme takoj v večjo špecerijsko trgovino.
Pogoji po dogovoru. 438-2
Ponudbe so za vpslati „Poštni predal št. 41, Ljubljana“.

Iščem za Notranjsko
zastopnika
s sedežem v Postojni, kateremu sem pripravljen plačevati po 80-120 K mesečne prispevnine za potovanje ter po 20% provizije od doseženega prometa.
Prijazne ponudbe z opisom dosejanega delovanja in referencami nasloviti na upravništvo „Slovenskega Naroda“ 443-1

: Za Miklavža. :
Najcenejša in najprimer-
nejša darila so :
albumi za razglednice
... in ...
: poezijske knjige :
ki jih ima v veliki izbiri po izredno nizkih cenah na prodaj

Narodna knjigarna.

Za takejšnji nastop se sprejme dobro izurjeni
trgovski pomočnik
mešane stroke pri tvrdki Josip Urah v Kostanjevici. Vojaššine prosti imajo prednost! 4864-3

Gospodarska uprava
S. Polo v Trzinu (Montalkone.)
Kdo nam dobavi 4 5 vagonov? zdravih in velikih jab ik?
Prosi se za najnižjo ponudbo. 4420 2

Izjava.
S tem javno naznanjam, da jaz nisem plačnik za dolgove kakršnekoli vrste, ki bi jih napravila moja žena **Uršula Vidar.** 4439

Anton Vidar
gostilničar na doleni kolodvoru.
Dobra in vestna, samostojna
kuharica
se išče v večje gospodinjstvo na deželi. Plača po dogovoru. 4370-2
Kje, pove uprav. „Slov. Naroda“ ali pa pismene ponudbe poste restante, Medvode.

Lepe sani
moderne in fino izdelane se prodajo iz proste roke.
Poizve se pri g. I. Perdaru v Ljubljani. 4380 2

Gostilna
„Pri Bobenčku“ na Glincah
z novo urejenimi prostori, acetilensko razsvetljavo in lepim vrtom s koncepcijo vred se odda zaradi boleznitakoj ali pozneje v najem.
Istotam se odda tudi
prodajalnica, več stanovanj in delavstva.
Več se izve na Glincah št. 37 pri Ljubljani. 408-17

35 letni velik uspeh!
Močan želodec, pravilno prebavo ter odprtje želodca se doseže, ako se uporablja mnogo-krat odlikovano
želodčno tinkturo
lekarja PICCOLIJA
v Ljubljani, na Dunajski cesti.
1 steklenica 20 vin.
Naročila po povzetju. 4276-2

Fran Zorec
Ljubljana
Sv. Petra cesta št. 21
trgovina z moko in mešanim blagom
podružnica na Sv. Martina cesti 23.
Zaloga potrebščin za šivilje.
Priporoča se veleno občinstvu za obilen obisk obeh trgovin, zagotavljač najnižje cene in najtočnejšo postrežbo. 4247-2

„SLAVIJA“ 45-139
vzajemno zavarovalna banka v Pragi.
Rez. fond: 41,335.041-01 K. Izplačane odškodnine in kapitalje 97,814.430-97 K.
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskolni slovensko-narodno upravo.
Vas pozvanja daje:
Generalni zastop v Ljubljani, ligar pisarne so v lastnej bančni hiši v Gosposkih ulicah šte. 12.

Sprejema zavarovanja slovenskega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživljenje in smrt s manjšajočimi se vsplati.

Vsak član za po pretoku petih let pravico do dividenda.

Zavaruje poslopja in premočnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder postuje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in občnokoristne namene.

Nizko pod ceno
prodajam radi pomanjkanja prostora
obleke, površnike, zimske suknje in dežne plašče
3871 30 za gospode in dečke
kakor najmodernejšo konfekcijo za dame in deklice.
Konfekcijska trgovina A. Lukič. Pred Škofijo št. 19.

Radi velike zaloge zntno znižane cene!
Ugodna prilika za nakup:
vezenin, pričetih in izvršenih ženskih ročnih del, idrijskih čipk, vstavkov, svile, volne, bombata itd.
Velika izbor **drobnega in modnega blaga**: rokavice, nogavice, ovratnikov, kravat itd. 4277-2
Predtisk in vezente monogramov ter drugih risb.
Primerna darila za godove in druge prilike priporočam
F. MERŠOL, Ljubljana, Mestni trg 18.

P. n. občinstvo! 4436-1
Slavnemu občinstvu vljudno naznanjam, da mi je podelila c. kr. vlada
koncesijo za posredovanje
za nakup in prodajo nepremičnin, posestev, hiš, zemljišč, gozdov, stavbišč itd. in oddajo stanoanj. S tem je spojena posredovalnica za starinske stvari (antikvitete), bodisi knjige, orodja, stanski okras, zlato, srebro, splošno hišno orodje, obleke, stroje, vozove itd. — Kdor želi kaj kupiti ali prodati, naj se izvoli blagohotno obrniti na mojo posredovalnico, kjer dobi pojasnila, bodisi glede nakupa ali prodaje gori omenjenih stvari. — S tem se priporočam s spoštovanjem
Marija trg štov. 2, nasproti Frančiškancov.
ALBERT DERGANČ, nasproti Frančiškancov.

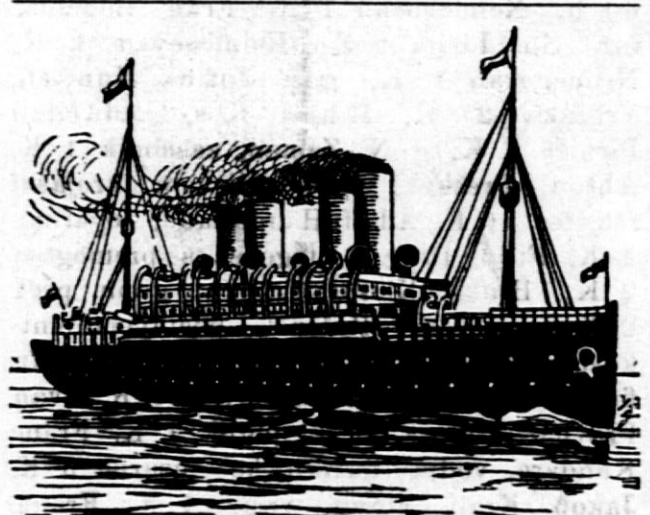
O. kr. avstrijske državne železnice.
Izveleček iz voznega reda.
Veljaven od 1. oktobra 1908. leta.
Odhod iz Ljubljane juž. žel.:
7-05 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorica, d. ž., Žič, Trst, c. kr. drž. žel., Beljak čez Podrožico, Celovec, Praga.
7-07 utraj. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.
9-26 predpoldno. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Beljak, (čez Podrožico) Celovec, Praga.
11-38 sredpoldno. Osebn. vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel., Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, (čez Podrožico) Celovec.
1-05 popoldno. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.
3-45 popoldno. Osebn. vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel., Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, (čez Podrožico) Celovec, Praga.
7-10 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.
7-35 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak, (čez Podrožico) Celovec, Praga.
10-40 ponoči. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak juž. žel., (čez Podrožico).
Prihod v Ljubljano juž. žel.:
6-56 zjutraj. Osebn. vlak iz Beljaka juž. žel., Trbiža, Jesenic, Gorice, Trsta, Tržiča
8-34 zjutraj. Osebn. vlak iz Kočevja, Straže Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.
11-22 predpoldno. Osebn. vlak iz Prage Celovca, Beljaka juž. žel., čez Podrožico in Trbiž, Gorice drž. žel., Jesenic, Tržiča
2-32 popoldno. Osebn. vlak iz Kočevja Straže Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.
4-13 popoldno. Osebn. vlak iz Beljaka juž. žel., Trbiža, Celovca, Beljaka (čez Podrožico) Gorice drž. žel., Trsta drž. žel., Jesenic, Tržiča.
6-50 zvečer. Osebn. vlak iz Prage, Celovca, Beljaka (čez Podrožico) Jesenic.
8-37 zvečer. Osebn. vlak iz Kočevja, Straže Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.
8-45 zvečer. Osebn. vlak iz Beljaka juž. žel., Trbiža, Celovca, Beljaka (čez Podrožico) Trsta drž. žel., Gorice drž. žel., Jesenic, Tržiča.
11-50 ponoči. Osebn. vlak iz Trbiža, Celovca, Beljaka (čez Podrožico) Trst drž. žel., Gorice drž. žel., Jesenic.
Prihod v Ljubljano drž. kolodvor:
6-46 zjutraj. Osebn. vlak iz Kamnika.
10-59 predpoldno. Osebn. vlak iz Kamnika.
6-10 zvečer. Osebn. vlak iz Kamnika.
9-59 ponoči. Osebn. vlak iz Kamnika ob nedeljah in praznikih do 31. oktobra.)
(Odhodi in prihodi so označeni v srednji evropskem času.)
G. kr. kraljevstvo državnih železnic v Trstu.

Otvoritev trgovine!!
Vljudno naznanjam, da sem otvorila
v Židovskih ulicah št. 7
trgovino s čevlji
za dame, gospode in otroke.
Kot bivša osemletna poslovodkinja v **Modlingški trgovini** čevljev v Štritarjevih ulicah, sem si pridobila izredno izkušnjo in prakso v tem poslovanju.
Postregla bodem s finim, solidnim blagom in niskimi cenami.
Se priporočam z vsem spoštovanjem 4435-1
Josipina Herrisch
trgovina čevljev, Ljubljana, Židovske ulice štov. 7.

hišna oprava
za spalno in jedilno sobo, se cenó preda.
Ogleda se lahko od 8.—4. popoldne na **Ambroževem trgu št. 3.** (bivša oukrarna) pritično na desno. 4379 8
Gostilničar na račun

kateri ima biti obenem potnik za vino, se sprejme v mojo staroznano gostilno „pri Lozarju“ v Ljubljani.
Žena mora biti dobra kuharica in spretna gostilničarka.
Oziral se bode le na onega zglasitelja, kateri se peča izključno samo z gostilno, da je v vinski stroki vešč in da ima veselje in razum za potništvo. Zglasiti se je osebno.
Nastop je meseca februarja 1909 in zahtevana kavoja 800 K. 4255-7
Karel Lenče
trgovec z vinom na Saverci pri Ljubljani.

Pozor!
Danes v ponedeljek
KONCERT
sekteta na lok
v kavarni „ilirija“
Vstop prost. Začetek ob 9 uri.
Kavarna je vsak dan
vso noč odprta.
4124 3 S spoštovanjem
Štefan Miholič.

Kdor hoče varno, mirno in hitro
v Ameriko potovati, naj se obrne na od visoke c. kr. deželne vlade potrjenega glavnega zastopnika:
Fr. Seunig,
Ljubljana, Kolodvorske ulice 28
Odprava potnikov samo z najnovejšimi parniki „velikani“: 2343 22
Kaiserin Aug. Victoria, nosi 25.000 ton
Amerika . . . . . „ 24.000 „
President Lincoln . . . . . „ 20.000 „
President Grant . . . . . „ 20.000 „
Vožnja Ljubljana - Hamburg traja z napovo uvedenimi direktnimi voznimi kartami, brez vsake menjave okroglo 1 1/2 dni, ter ima potnik pravico porabe brzevlakov po celi črti od Avstrijske meje (Eger) naprej.

Kavarna „Leon“
na Starem trgu št. 30.
je vsaki dan
vso noč odprta.
Vsak torek
KONCERT sekteta na lok.
Začetek ob polu 10. Vstop prost.
Z odličnim spoštovanjem
Leo in Fani Pogačnik.

Konkurenca! lastnega pridelka,
tvrde **BR. NOVAKOVIČ**
rdeče (opolo) 24 in 28, rumeno 32 vinarjev 1/2 litra itd.
se toči v Sodnijskih ulicah št. 4 in na Rimski cesti št. 5.
Toči se tudi ploč iz zagrebške delniške pivovarne.

Od 25. novembra do 25. decembra
prodajam na svojih prostorih
v Šolskem drevoredu poleg jubilejnega mostu
Prima slanino
brez kože od prašičev iz lastnih pitališč
I. vrste . . . . . kg kron 1'50
II. „ . . . . . „ „ 1'30
Meso istih prašičev:
I. vrste . . . . . kg kron 1'40
II. „ . . . . . „ „ 1'20
4291-6 **Elija Predovič.**

Za 36 K se dobi: zimska suknja, suknena obleka, posamezne hlače, modni telovnik, pelerina zastoj.
Za odjemalce na debelo priporočam dolge pelerine, zimske jopice in klobuke z velikim popustom.
Angleško skladišče oblek O. Bernatovič
Ljubljana, Mestni trg 5.

4434-1 **Razglas.** Št. 37371
V zadevi razpisanih dopolnilnih volitev v delalni zbor kranjski se dodatno k tauradnemu razglasu z dne 7. t. m. št. 35248 sledece javno naznanja:
Volitev enega poslanca mesta Ljubljane iz splošne kurije vrčila se bo **14. dan decembra letos** in se je v svrhu ložje izvršitve te volitve razdelilo mesto na **8 volišč** in volijo
a) volilci I (šolskega) okraja v veliki dvorani „Mestnega doma“;
b) volilci II (šentjakobskega) okraja v mestni deški šoli pri Sv. Jakobu;
c) volilci III (dvorskega) okraja, razen Krakovega in Trnovega v mestni deški šoli na Cuzzovi cesti;
d) volilci iz Krakovega in Trnovega v dvorani otroškega vrta v Cerkvinih ulicah;
e) volilci IV. (kolodvorskega) okraja, vzhodno od Dunajske ceste v mestni deški šoli v Komenskovega ulicah;
f) volilci IV. (kolodvorskega) okraja, zapadno od Dunajske ceste v telovadnici I državne gimnazije z dohodom iz Kolizejskih ulic;
g) volilci V. okraja v mestni ljudski šoli na Barji;
h) volilci VI. okraja v dvorani mestne jubilejske ubožnice v Japljevih ulicah.
Volitev dveh poslancev mesta Ljubljane iz mestne kurije vrčila se bo dne **22. decembra letos v štirih oddelkih** in volijo
1 volilci z začetnimi črkami A—H, v veliki dvorani „Mestnega doma“ z dohodom od južne strani;
2 volilci z začetnimi črkami J—L v veliki dvorani „Mestnega doma“ z dohodom od južne strani;
3 volilci z začetnimi črkami M—R in pa
4 volilci z začetnimi črkami S—Z v veliki dvorani hotela „Union“ z dohodom iz Frančiškanskih ulic.
Glavna volilna komisija zbrala se bo za volitve iz splošne kurije dne 15. decembra in za volitve iz mestne kurije dne 23. decembra letos obakrat ob desetih popoldne v dvorani „Mestnega doma“.
Dalje se naznanja, da ostanejo za eventualne ožje volitve, ki so določene na 19. oziroma 28 dan decembra letos ravno ta določila v veljavi.
Na volilnih izkaznicah, ki se bodo volilem pravočasno dostavile, bo poleg časa, kdaj se vrši volitev, označeno tudi na katerem volišču ima vsak volilec izvršiti volilno pravico.

Mestni magistrat ljubljanski,
dne 24. novembra 1908
Najbolj sloveče nove
salame znamka „Gavrilovič“
ki se dobijo
v vseh specerljskih in delikatesnih trgovinah
že zadosti suhe priporočam
Prva hrvatska tvornica salam, sušenega mesa in masti
M. Gavriloviča sinovi
v Petrinji. 4136 6
Zastopnik za Kranjsko in Štajersko
Julij Schmidlin v Zagrebu.